

Vlaams
Parlement

vergadering **C46**
zittingsjaar 2015-2016

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media

van 29 oktober 2015

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Caroline Bastiaens aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over ondertitels voor Vlaamse films – 286 (2015-2016)	
VRAAG OM UITLEG van Manuela Van Werde aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over ondertiteling van Vlaamse bioscoopfilms – 306 (2015-2016)	3
VRAAG OM UITLEG van Jean-Jacques De Gucht aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over het uitvoeren van een externe consulting op het transformatieplan van de VRT – 258 (2015-2016)	6
VRAAG OM UITLEG van Wilfried Vandaele aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over een nieuwsuitzending van de VRT waarin kinderporno getoond werd – 271 (2015-2016)	
VRAAG OM UITLEG van Lionel Bajart aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de herkenbare beelden van kinderpornografie in het VRT-journaal – 276 (2015-2016)	11
VRAAG OM UITLEG van Karin Brouwers aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de resultaten van de benchmark van de publieke omroepen in Europa – 304 (2015-2016)	16
VRAAG OM UITLEG van Katia Segers aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de federale gunstmaatregelen voor de private mediagroepen – 320 (2015-2016)	21
VRAAG OM UITLEG van Bart Caron aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over redactionele vrijheden – 340 (2015-2016)	26
VRAAG OM UITLEG van Bart Caron aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over lastenverlaging werkgeversbijdrage van de jeugd- en culturele sector voor de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid (RSZ) – 317 (2015-2016)	32

VRAAG OM UITLEG van Caroline Bastiaens aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over ondertitels voor Vlaamse films – 286 (2015-2016)

VRAAG OM UITLEG van Manuela Van Werde aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over ondertiteling van Vlaamse bioscoopfilms – 306 (2015-2016)

Voorzitter: de heer Bart Caron

De voorzitter: Mevrouw Bastiaens heeft het woord.

Caroline Bastiaens (CD&V): Minister, het is, vandaag letterlijk, een heel mooie herfst voor de Vlaamse film. Twee weken geleden hadden we het er al even over in de plenaire vergadering. Ik wil vandaag een ander element aansnijden: de ondertiteling van de Vlaamse films.

Het aanbod is heel groot, maar helaas zijn er heel veel mensen die van dat aanbod niet kunnen genieten omdat zij doof zijn of een auditieve beperking hebben, en heel veel van die films worden niet ondertiteld in de bioscoop. Naar aanleiding daarvan heeft de Federatie van Vlaamse DovenOrganisaties (Fevlado) een petitie gestart, die onmiddellijk veel succes oogstte bij doven en slechthorenden. Dat kan ik begrijpen. Zij kunnen helaas niet genieten van de meeste Vlaamse films die in de bioscoop komen. Op die petitie heeft ook een productiehuis gereageerd. Het stelde de reactie te begrijpen maar toch niet van plan te zijn om films onmiddellijk te ondertitelen omdat dit storend zou kunnen zijn voor andere kijkers.

Dat is op zich een gekende problematiek. Minister, hoe kijkt u aan tegen deze problematiek? We willen met zijn allen toch proberen om op heel veel vlakken te komen tot een inclusievere samenleving? In het verleden heeft de heer Caron hierover al een vraag gesteld. Hebt u al actie ondernomen? Welke oplossing is er hiervoor überhaupt mogelijk? Hoe bekijkt u zelf de reactie die stelt dat het ondertitelen van films hinderlijk zou zijn voor andere kijkers? Ik vind dat zelf, eerlijk gezegd, een vrij vreemde reactie.

De voorzitter: Voor de kijkers van 'Bevergem' is dat zeker het geval.

Mevrouw Van Werde heeft het woord.

Manuela Van Werde (N-VA): Mevrouw Bastiaens heeft al een groot deel van de vraag toegelicht. Ik kan hieraan toevoegen dat de Vlaming gewend is aan de ondertiteling van buitenlandse films in de bioscoop en op de televisie. Ook sporadisch van dialogen in de spreektaal, zoals in 'Bevergem'. Toch heeft de initiatiefnemer van de petitie voor ondertiteling gemerkt dat zijn verzoek niet positief onthaald wordt in de sector.

Minister, in uw Visienota Kunsten lees ik dat u zich in uw beleid bekommert om filmcultuur en filmeducatie. Ik denk dat u daarbij geen doelgroepen over het hoofd mag zien. U stelt dat u de producenten van audiovisuele producties die medegefinancierd worden door het Vlaams Audiovisueel Fonds (VAF) of het Mediafonds ertoe wil aanzetten om audiodescriptie aan te bieden. U kondigde hierover een gesprek aan met het VAF en de audiovisuele producentenverenigingen.

In 2016 vierten we tien jaar erkenning van de Vlaamse Gebarentaal (VGT). Er is heel wat onderzoek gebeurd, en er werden flink wat projecten gerealiseerd. De adviescommissie VGT verstrekke ook heel wat beleidsadvies. De petitie van de doven en slechthorenden in verband met ondertiteling van de Vlaamse bioscoop-film wijst misschien wel op een lacune.

Minister, in een antwoord op een vraag om uitleg van de heer Caron stelde u dat u met het VAF het gesprek zou aangaan over het voorzien van ondertiteling bij Nederlands gesproken producties. Volgens u zou dit geen noemenswaardige extra kosten met zich meebrengen omdat de langspeelversie op dvd toch al moet worden ondertiteld. In hoeverre werd het voorzien van ondertiteling bij Nederlands gesproken producties door u aangekaart bij het VAF? Wat zullen hiervan de gevolgen zijn? Zullen er gevolgen aan gegeven worden? Hebt u intussen al een gesprek gehad met het VAF en de audiovisuele producentenverenigingen om audio-descriptie aan te bieden bij producties die deels gefinancierd worden met middelen van het VAF of het Mediafonds? Zo ja, wat was het resultaat van dit overleg? Is de sector bereid hier op korte termijn werk van te maken? Indien niet, staat een dergelijk overleg gepland? Hebt u er een zicht op wat de gemiddelde meerkost is voor het aanbieden van audiodescriptie op een audiovisuele filmproductie?

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Zoals u weet, streef ik met mijn beleid naar een brede cultuurparticipatie. In dit kader vormt toegankelijkheid uiteraard een van de belangrijke principes. Hoewel een cinema-ervaring – waarbij men de productie op het grote scherm ziet – absoluut een meerwaarde vormt, beseft ik dat Vlaamse films in bioscopen momenteel moeilijk en meestal zelfs niet toegankelijk zijn voor doven en slechthorenden. Bovendien is ook het sociale element belangrijk: de cinema-ervaring is iets wat men deelt met vrienden of familie. Fevlado geeft aan dat er minstens 800.000 slechthorenden en doven in Vlaanderen zijn. Hieronder bevinden zich ongetwijfeld heel wat potentiële bioscooptoeschouwers voor Vlaamse films, die nu uitgesloten worden.

De petitie van de 650 handtekeningen bevestigt de belangstelling bij doven en slechthorenden. Vanuit het belang dat ik hecht aan een brede cultuurparticipatie, wil ik minstens bekijken wat al dan niet mogelijk is. In wat nu volgt, zal ik proberen dat verder te beschrijven.

Uiteraard zijn er hierover in het verleden al verscheidene gesprekken gevoerd met het Vlaams Gebarentaal Centrum en met vzw Vlaamse Ouders van Kinderen met Cochleaire Implant (VLOK-CI).

In mijn beleidsbrief Media 2015-2016 kondigde ik al aan dat ik zal onderzoeken in welke mate Nederlandstalige ondertitels bij Vlaams gesproken producties in de bioscoop kunnen worden aangeboden. In de eerste helft van 2016 zijn gesprekken gepland met het VAF. Het VAF weet natuurlijk ook wel dat dit onderwerp op hem afkomt, maar formeel zal het overleg daarover begin 2016 starten.

In een tweede stadium zal ik met de audiovisuele sector in zijn geheel een overleg hebben, om te bekijken in welke mate we dat parallel kunnen doen – ik kom daar nog op terug.

Zoals ik in deze commissie al heb gezegd – als antwoord op de vraag om uitleg van de heer Bart Caron op 2 april 2015 – denk ik dat het voor bioscoopversies die mede gefinancierd worden door het VAF, het Filmfonds met andere woorden, mogelijk moet zijn om ook voor Nederlands gesproken producties ondertiteling als voorwaarde voor steun op te leggen. Uiteraard zal ik ook bekijken wat de technische en financiële implicaties hiervan zijn. Daarop hebben we nog niet helemaal zicht. Ik moet hierbij benadrukken dat ik enkel een rechtstreekse impact kan hebben op producties die ondersteund worden door het Filmfonds.

We moeten ons realiseren dat we de materie niet enkel mogen bekijken vanuit de invalshoek van de producenten, wat ik tot nu toe in mijn antwoord heb gedaan. Het zijn de distributeurs die de films verspreiden en de exploitanten die deze films vertonen, al gaf ik in het begin van mijn antwoord aan dat de exploitanten

er op zichzelf wel baat bij hebben dat er zoveel mogelijk mensen naar hun bioscoopzalen komen en dat ze nu uitgenodigd worden om een aantal drempels mee weg te werken.

Als minister van Cultuur in de strikte zin van het woord kan ik slechts rechtstreeks vat hebben op de non-profitspelers die op deze terreinen actief zijn. Het feit dat de ondertitels al beschikbaar zouden zijn, is natuurlijk wel een eerste stap, ook voor de commerciële exploitanten. Men betrekken bij de gesprekken lijkt dan ook wenselijk en zelfs noodzakelijk. Dat zal dan ook gebeuren.

Exploitanten hebben in het verleden overigens zelf al initiatieven genomen. U verwees naar de negatieve reactie van een productiehuis, mevrouw Bastiaens. Dat verwonderde ook mij, en valt niet in goede aarde. Op het terrein is niet iedereen het met die houding eens. Men beseft dat er meer moet gebeuren. U kent het voorbeeld van Kinopolis en producent Eyeworks die vertoningen van 'Het Vonnis' en 'Marina' voor doven en slechthorenden hebben georganiseerd. Hun ervaringen kunnen we meenemen.

Wat betreft de vraag van mevrouw Van Werde over de gesprekken met het VAF kan ik meedelen dat er al contacten zijn geweest. Ik probeer toch een en ander te groeperen, in het kader van de beheersovereenkomst. Die gesprekken beginnen na nieuwjaar.

Er is voorts ook goed nieuws. Recent zijn de kosten voor audiodescriptie sterk gedrukt, dankzij de WATSON-app, ontwikkeld door Soundfocus. Dit maakt audiodescriptie van filmproducties haalbaarder. Het kan en mag dus allemaal sneller gaan. Ik begrijp uw ongeduld, en ook die van een aantal doven en slechthorenden. Een aantal randvoorwaarden om technologisch en economisch zonder problemen de volgende stap te zetten, worden stilaan gerealiseerd.

Onlangs vernam ik dat een commerciële audiodescriptie van start to finish – van het schrijven van het script tot een gemixte opname – tussen 50 en 75 euro per minuut kost, afhankelijk van het filmgenre of de film. Op het eerste gezicht gaat het dus niet om onoverkomelijke bedragen die nodig zijn om de volgende stap te zetten. De puzzelstukken worden dus samengelegd. We zullen onze invloed bij het VAF laten gelden. Ik bedoel dat positief, want ik begrijp dat de bereidheid om iets te ondernemen ook bij het VAF bestaat. Nadien moeten we dan onderzoeken hoe we met de distributeurs en exploitanten de volgende stappen kunnen zetten. Wat die laatste betreft, zijn er een aantal spelers die daartoe een grote bereidheid tonen. Ze vatten dat niet enkel als een ethische kwestie op, maar zien het ook als een economische opportuniteit, want een heel grote groep mensen wordt vandaag niet bediend. Eenieder die daar economisch belang bij heeft, zou zich daar bewust van moeten zijn.

Caroline Bastiaens (CD&V): Ik dank u voor het antwoord. Ik denk dat u inmiddels al heel wat gespreksonderwerpen hebt voor uw onderhoud met het VAF enerzijds en met de distributiesector en de exploitanten anderzijds. Ik ben erg blij dat u in de gesprekken met het VAF wilt nagaan of het VAF aan zijn steun voor films de voorwaarde kan verbinden dat ze worden ondertiteld. Iedereen voelt toch wel aan dat dit zo hoort. Ik hoop dat uw gesprekken, die u in 2016 zal voeren, vroeg op het jaar zullen plaatsvinden en snel tot resultaten zullen leiden. Ik ben ook blij dat u ook naar de distributiesector en de exploitanten kijkt. Het is belangrijk dat ze meewerken.

Tot besluit wil ik benadrukken dat het allemaal toch logisch is dat dit gebeurt. Er worden al heel wat initiatieven genomen, maar het zou een automatisme moeten zijn dat het gebeurt. Helaas moeten we hier dit gesprek over wat toch een evidentie is, voeren. Ik zal de zaak blijven aankaarten. Het is prima dat u zegt dat u dit een belangrijke aangelegenheid vindt. Ik hoop dus dat we stappen vooruit kunnen zetten, zodat ondertiteling een evidente zaak wordt.

Manuela Van Werde (N-VA): Ik dank u voor het antwoord, minister. Toegankelijkheid is een van de stokpaardjes van de N-VA. Ik vind het logisch dat films die met overheidsgeld worden ondersteund op dat punt inspanningen leveren. Ik ben erg blij dat er al veel werk is verricht. Ik bedacht net dat er 800.000 doven en slechthorenden zijn. Als die allemaal naar de bioscoop zouden gaan, dan schrijven we een succesverhaal.

Bart Caron (Groen): Ik heb in het verleden over dit onderwerp al meermaals een vraag gesteld. Ik vind dat het echt niet kan dat films die met overheidsgeld worden gemaakt niet worden ondertiteld. Dvd's worden ondertiteld, dan is het toch logisch dat dit ook voor vertoningen in de bioscoop gebeurt.

Mevrouw Bastiaens, nog dit: de film waarover u het had, is gisteren in de kranten besproken. De commentaar is eerder vernietigend. Al wil ik hier mijn smaak niet opdringen.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Jean-Jacques De Gucht aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over het uitvoeren van een externe consulting op het transformatieplan van de VRT – 258 (2015-2016)

Voorzitter: de heer Bart Caron

De voorzitter: De heer De Gucht heeft het woord.

Jean-Jacques De Gucht (Open Vld): Voorzitter, minister, collega's, in juli vroeg de Vlaamse Regering aan de VRT om een transformatieplan op te stellen. In dit plan moest de VRT verschillende scenario's uitwerken over de manier waarop de omroep de herstructureringskosten wenst op te vangen.

Medio september werd dit plan voorgesteld. In dit plan ging de VRT uit van twee scenario's om 25,5 miljoen euro te besparen. In het eerste scenario zou de herstructurering 18 miljoen euro besparen, in het tweede 22 miljoen euro. Beide scenario's gaan uit van een spreiding over vijf jaar.

De scenario's voldeden echter niet aan het budgettaire kader dat de regering voor ogen heeft. De regering doet een inspanning van 14 miljoen euro over twee jaar, 2016 en 2017, om de herstructureringskosten mee te bekostigen. Maar de VRT ging er in haar plan bovendien van uit dat de Vlaamse Regering 60 procent van de vergrijzingskosten op zich zou nemen bovenop de dotatie, hoewel dit nooit werd toegezegd door de Vlaamse Regering.

De raad van beheer van de VRT oordeelde dat gezien deze budgettaire context het transformatieplan niet uitgevoerd kon worden en keurde het daarom af. Daarop heeft de Vlaamse Regering gevraagd om werk te maken van een nieuw transformatieplan. In dit nieuwe plan moeten opnieuw verschillende scenario's naar voren geschoven worden die oog hebben voor de budgettaire context enerzijds en voor de vraag om de openbare omroep om te vormen tot een moderne, flexibele en compacte openbare omroep anderzijds.

Het zou daarbij volgens mij goed zijn dat de VRT verschillende mogelijke scenario's laat analyseren door een extern consultantbureau.

Ten eerste zal dankzij de onafhankelijkheid van de externe beoordelaar, het transformatieplan een objectieve beoordeling krijgen. Zo wordt het mogelijk om de meest objectieve maatstaven te hanteren voor de keuze tussen verschillende scenario's en zal de keuze achteraf ook weerbaarder zijn bij eventuele kritiek van buitenaf.

Een externe consulting laat in de tweede plaats toe dat er een nieuwe en bredere blik op het plan wordt geworpen. Dit kan leiden tot nieuwe inzichten en een meer diepgaande analyse.

Ten derde spreekt het voor zich, beste collega's, dat de mensen die werken voor de openbare omroep er woelige tijden op hebben zitten. Zowel de besparingen die geleid hebben tot een verhit sociaal overleg als de recente kritiek op de informatie en duiding, hebben niet de makkelijkste werkomstandigheden gecreëerd. Een externe beoordelaar heeft het voordeel met een objectieve bril naar de zaken te kunnen kijken.

Minister, kunt u een overzicht geven van de stand van zaken met betrekking tot het transformatieplan van de VRT?

Lijkt het u opportuun om de verschillende scenario's te laten doorlichten door een extern consultingbureau?

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Voorzitter, dames en heren, ik geef u ook nog even het chronologisch overzicht mee, dat we ondertussen wellicht allemaal kennen.

Het transformatieplan werd een eerste keer besproken op donderdag 10 september op de raad van bestuur. Op maandag 14 september heeft de raad de basisprincipes ervan goedgekeurd. Omdat een aantal budgettaire uitgangspunten van het aanvankelijke plan echter niet gehonoreerd kunnen worden, heeft de raad van bestuur op maandag 28 september vastgesteld dat het plan in zijn toenmalige vorm niet uitvoerbaar was. Er blijft immers een structureel tekort bestaan van ongeveer 5 miljoen euro op jaarbasis. Ondertussen heeft de Vlaamse Regering in 14 miljoen euro extra voorzien voor het helpen dragen van de toekomstige herstructureringskosten, een niet gering bedrag.

Het is dus noodzakelijk dat de VRT het plan opnieuw onder de loep neemt om, binnen het gekende budgettaire kader, een goed transformatieplan uit te werken dat een duurzame en efficiënte VRT-organisatie voor de toekomst verzekert. Ik heb er alle begrip voor dat de VRT zich de afgelopen weken heeft moeten bezinnen over een verder plan van aanpak. Inmiddels is het management al enige tijd opnieuw aan de slag om de noodzakelijke oefening voor te bereiden.

Ik vind uw voorstel om bij het vervolledigen van het transformatieplan een beroep te doen op het advies van een externe consultant, die een vanuit een breder perspectief naar het dossier kan kijken, een waardevol idee waar ik zeker geen probleem heb. Maar u begrijpt dat de beslissing hiertoe, conform de artikelen 13 en 14 van het Mediadecreet, onder de bevoegdheid van de raad van bestuur en van de gedelegeerd bestuurder valt.

U vroeg ook naar de stand van zaken. Ik voer verder intens, maar intens-constructief, de gesprekken met betrekking tot het opmaken van de nieuwe beheersovereenkomst. Deze onderhandelingen zullen zeker nog tot eind november lopen. Ondertussen werkt het directiecollege in samenwerking met de raad van bestuur aan een herwerkt transformatieplan. Ik besef dat dit geen lichte oefening is en dat het management deze taak moet vervullen in moeilijke omstandigheden. Ik gun de openbare omroep dan ook de nodige tijd om dit plan grondig uit te werken in samenspraak met de raad van bestuur.

De krachtlijnen van dat transformatieplan zullen ingekanteld worden in de nieuwe beheersovereenkomst. Die moet immers een duidelijk inhoudelijk en budgettair kader bevatten, waarbinnen de transformatie kan worden uitgevoerd. Ze sporen nu al samen en zullen dan in elkaar verstrengeld worden. Binnen dat kader zal de

VRT vanaf december intern het overleg opstarten met de medewerkers en de vakbonden om concrete oplossingen uit te werken, waarbij alle mogelijke alternatieven ernstig kunnen worden onderzocht.

Ik denk dat het goed is dat de medewerkers bij dit proces worden betrokken, zodat er ook intern een draagvlak kan worden gecreëerd. Dit mag er echter niet toe leiden dat een en ander op de lange baan wordt geschoven. Ik denk dat in het eerste kwartaal van 2016 de knopen definitief moeten kunnen worden doorgehakt.

Wanneer het uiteindelijke transformatieplan wordt voorgelegd zal ik binnen de schoot van de Vlaamse Regering samen met de collega's bekijken hoe we op de best mogelijke manier de provisionele middelen voor het helpen dragen van de herstructureringskosten, waar ik in het begin van mijn antwoord gewag van maakte, kunnen inzetten. En uiteraard, want laten we dat niet vergeten, kunnen dan ook de sociale onderhandelingen, na de definitieve goedkeuring, worden opgestart.

De voorzitter: De heer De Gucht heeft het woord.

Jean-Jacques De Gucht (Open Vld): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik ben heel tevreden dat u het een goed idee vindt. Natuurlijk ligt het in de handen van de raad van bestuur. Misschien is het mogelijk om er via uw contacten op te wijzen dat het parlement, althans mijn fractie, het een goed idee zou vinden om die stap te zetten. Het is een heel belangrijke stap die ervoor kan zorgen dat de stabiliteit terugkeert en dat het plan dat zal worden voorgelegd, veel weerbaarder zal zijn tegen zowel interne als externe kritiek.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Voorzitter, minister, het idee van een audit heb ik al geopperd in de plenaire vergadering van een paar weken geleden naar aanleiding van het incident-Younes in 'De afspraak'. Toen ging het veeleer over de vraag of we niet eens een soort doorlichting moeten laten maken, extern, van de processen voor informatie, doorstroming, verantwoordelijkheden. De vraag van de heer De Gucht ligt natuurlijk enigszins op een ander terrein, maar toen hebt u in elk geval niet enthousiast gereageerd in uw antwoord op mijn vraag in de plenaire vergadering.

Ik sta enigszins argwanend tegenover consultants – we mogen dat in de beslotenheid van deze zaal wel zeggen – want vaak schrijven ze een advies dat een beetje tegemoetkomt aan de wensen van de opdrachtgever. Ik druk het zacht uit, maar daar zijn wel voorbeelden van. Als zo'n consultancy toch gebeurt – en dat kan in dit geval wel nuttig zijn – dan pleit ik ervoor dat het gebeurt door een onafhankelijke consultant, die vandaag geen banden heeft met de VRT of er geen opdrachten voor uitvoert. Anders worden we niet geholpen.

Wat me enorm zou helpen, en dat zonder consultancy, is te weten welke cijfers aan de basis liggen van dat transformatieplan. Dat plan doet een aantal voorstellen, maar we weten niet wat erachter zit. Als we dat wisten, dan zouden we al heel wat wijzer zijn.

Minister, ik hoor u graag zeggen dat het goed zou zijn dat de VRT op zoek gaat naar een breder draagvlak. Nu is het transformatieplan onvoldoende gedragen. Misschien zijn er binnen de organisatie zelf mensen die willen meedenken in de richting die we willen, naar die slankere en toch performante en sterke openbare omroep. Als daarvoor een breder draagvlak kan worden gevonden, is dat pure winst, ook voor ons.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp.a): Mijnheer Vandaele, een audit is nog iets anders dan wat hier op tafel ligt. Het is geen goed idee om in de VRT een audit te laten doorvoeren,

zeker niet als het over de werking van de redactie zou gaan. We hebben daar al voldoende over gediscussieerd. Redactionele onafhankelijkheid voor alles, was wel de aanleiding.

Ik deel wel uw gezonde achterdocht als het gaat over consultants. Voor veel geld worden semiwetenschappelijke inzichten gepresenteerd, vaak door jonge mensen die het type bedrijf niet kennen. Onafhankelijke consultants die daar niet voor hebben gewerkt, oké. Maar dan moet het wel iemand zijn die inzicht heeft in hoe de mediasector werkt.

Wie moet dat dan betalen? Die mensen kosten heel veel. Is dat dan voor de VRT zelf? Dat zal door het personeel dan worden bekeken als een nutteloze kost. Consultants hebben vaak de neiging om naar het management te luisteren, want dat zijn de opdrachtgevers. Er moet een goede doorlichting gebeuren van het hele bedrijf, en vooral ook van het management en de top. Die consultants moeten absoluut praten met de mensen op de werkvloer. Dat is mijn belangrijkste bekommernis.

De voorzitter: De heer Bajart heeft het woord.

Lionel Bajart (Open Vld): Ik begrijp de bekommernissen over de consultants, maar ga niet helemaal akkoord. Als je van consultants verwacht dat ze de oplossing gaan brengen, dan kost dat zeer veel geld en is het vaak niet juist. Uiteindelijk is het belangrijk dat het management inzichten en een plan heeft, dat door de consultants hier en daar wordt getoetst. De consultants kunnen zaken verankeren en bekijken over verschillende industrieën heen. Dat is de toegevoegde waarde van consultants. Je moet weten waar je naartoe wilt gaan en dat laten toetsen door consultants. Dan is dat allemaal goed in te perken.

Bart Caron (Groen): Mijnheer Vandaele, de VRT is de voorbije tien jaar platgelopen door consultants, en het heeft blijkbaar niet geholpen om tot een slanke VRT te komen. Ik ben op dat vlak dus zeker achterdochtig, zelfs argwanend omdat de complexiteit van het huis, de te brede taakstelling, wellicht geen oplossing zal leveren. Maar dit is natuurlijk een ander voorstel. Dit gaat over het zoeken van een uitweg uit een impasse. Dat is wat u voorstelt, mijnheer De Gucht. Ik ben heel terughoudend, omdat dit meestal dient om het eigen grote gelijk te laten bewijzen door een externe partner. En dat is niet gezond.

Minister, ik heb goed geluisterd, maar begrijp ik het goed dat u het sociaal overleg positioneert nadat de definitieve beheersovereenkomst en het transformatieplan zijn goedgekeurd? Of plant u in de tussenfase sociaal overleg? Dat is wel een cruciale vraag. Een draagvlak zoeken binnen de VRT voor een transformatieplan lijkt me niet vanzelfsprekend, als u het mij vraagt. Dit gaat over een zware besparing, een afslanking van ongeveer 10 procent of zelfs meer – 13 of 14 procent – van het personeelsbestand. Als u denkt dat daarvoor een gemakkelijk draagvlak te vinden is, dan gelooft u in sinterklaas. Ik geloof niet dat dat de kwestie is.

De financiële constructie die nu voorligt, vind ik niet haalbaar en niet werkbaar, ongeacht of je in een slanke dan wel in een ruimer zittende VRT gelooft. Die diepe cut in één keer zal het huis hard kwetsen. Minister, ongeacht de uitkomst van het verhaal, moet er minstens een langere periode worden gepland om daartoe te komen en/of een aantal maatregelen die in de tussentijdse fase bepaalde problemen kunnen oplossen. Problemen zoals daar zijn: de oudere medewerkers. De vorige besparingen hebben de 55-plussers al laten uitstromen. Nu is er weer een groep die die leeftijd nadert, maar er is niet zoveel mogelijkheid om mensen met pensioen te laten gaan, zeker niet met de pensioenregeling.

We zitten nu in een cruciale fase, in de paradox dat werknemers geacht worden langer te werken enerzijds en dat het vaak gaat over mensen met een lange

opzegtermijn en dus dure ontslagvergoedingen anderzijds. Wanneer men dat traject wil rijden, dan moet dat worden gespreid over een langere termijn om het leefbaar te maken voor het huis zelf. Zelfs wanneer men in die slanke VRT gelooft, kan dat niet aan dit tempo omdat geen enkele Vlaamse overheidsadministratie dit zo diep en zo snel moet doen. Dat bewijst toch dat het ook voor de VRT niet haalbaar is om dat op die manier te doen.

Dit is een oprechte bezorgdheid die gekoppeld is aan de vraag die ik daarnet heb gesteld. Wanneer is het sociaal overleg gepland? Zal dat ernstig gebeuren? Ik krijg veel signalen uit het huis waaruit blijkt dat er grote onrust heerst en dat het draagvlak alleen zal verkleinen wanneer het proces op die manier wordt voortgezet, met of zonder externe consultants, mijnheer De Gucht. Eerlijk gezegd denk ik dat dit een ontsnappingsroute is omdat het probleem diep is en niet opgelost geraakt. Die externe consultant zal het ook niet oplossen, maar ik wil ook niet ontkennen dat het misschien wel kan helpen. Maar denken dat een externe het probleem zal oplossen en een draagvlak zal creëren is geloven in Sinterklaas.

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: De consultancyopdrachten in de brede betekenis van het woord, waar de heer Caron naar verwijst en die kunnen gaan over allerlei zaken zoals positionering van merken, marketing, toekomstplannen enzovoort, zijn in het verleden bij de VRT gebeurd net zoals die bij andere bedrijven plaatsvinden. Het is aan de raad van bestuur om autonoom te beslissen hoe vaak zij een beroep doen op externen. We weten allemaal dat een aantal van die externe consults heel nuttig zijn terwijl een aantal andere achteraf ook minder nuttig blijken.

Mijnheer Vandaele, wat uw vraag betreft over de audit naar aanleiding van een aantal besluitvormingsprocessen binnen de VRT, op de werkvloer en binnen de redactie in het bijzonder, blijf ik bij mijn terughoudendheid die ik met u heb gedeeld in het debat. Zoals ook mevrouw Segers aangaf, behoort dit immers tot het hart van de openbare omroep. Het zal dan ook binnen de omroep en binnen de redactie moeten worden uitgeklaard en beslist. Ik geloof dat dat mogelijk is. Het is te kies om daar zeker vanuit het beleid en misschien zelfs vanuit de raad van bestuur te diep op in te gaan. We hebben onze zorgen twee weken geleden met elkaar gedeeld, maar de oplossing ligt hoe dan ook op de werkvloer.

Mijnheer De Gucht, u vraagt geen audit of algemeen consult. Het gaat hier om een specifiek consult waarbij externe hulp wordt ingeroepen bij een zeer moeilijke oefening. Ik wens daar op dit ogenblik iedereen zijn rol te laten spelen. De openbare omroep zal dit debat wellicht met aandacht hebben gevolgd, maar het is nu de raad van bestuur die hier al dan niet stappen moet zetten. Zij zullen dit met de nodige wijsheid doen.

Ik vind het goed dat de VRT misschien deels uit noodzaak maar ook deels vanuit een meer dan positieve bezorgdheid de contacten opzoekt met de medewerkers om het draagvlak te vergroten. Dat is uiteraard geen eenvoudige oefening maar men krijgt van de medewerkers en vanop de werkvloer toch veel signalen die aangeven dat men mee wil denken over dat transformatieplan en niet enkel een top-downplan uitgevoerd wil zien. Binnen dat delicate evenwicht is het goed om, zoals men in managementstaal zegt, de buy-in te doen. Het kan de zaken alleen maar vooruithelpen. Ik ben zeker dat de tijd die de VRT daarvoor zal nemen, de zaken eerder zal vooruithelpen dan doen stilstaan.

Wat het sociaal overleg betreft, zijn er twee zaken. Op dit ogenblik heeft de raad van bestuur contacten met de vakbonden. Er is een normaal sociaal overleg zoals dat in elk bedrijf mag worden verwachten. De sociale onderhandelingen gebeuren eerder in een uitvoerend kader nadat er een aantal grote beslissingen zijn

genomen. Die twee zaken gebeuren consecutief en zelfs gedeeltelijk parallel. Ik ben ervan overtuigd dat het management, de directie en de raad van bestuur op dit ogenblik alles in het werk stellen om met al deze actoren en factoren rekening te houden. Hoewel u sceptisch bent over het tijdspad dat we hebben uitgestippeld, geloof ik dat binnen dit tijdspad substantiële vooruitgang kan worden geboekt en belangrijke beslissingen kunnen worden genomen. Ik wacht nu even af hoe we uit dit tijds kader kunnen komen.

De voorzitter: De heer De Gucht heeft het woord.

Jean-Jacques De Gucht (Open Vld): Minister, het is altijd goed om bezorgd te zijn over de manier waarop in deze wereld alles in zijn werk gaat. Ik behoor echter tot een liberale partij en probeer dan ook op een optimistische manier naar de wereld te kijken. Persoonlijk denk ik dat het heel belangrijk is om in een zo korte mogelijke tijdspanne uit die impasse te geraken. Een consulting zal daar inderdaad niet de oplossing bieden.

De enige manier waarop er een oplossing zal komen, is als men in elkaars kaarten kan laten kijken en men er gezamenlijk en in dialoog uit raakt. Wat een consultingbureau wel kan doen, is kijken of er geen betere beslissingen kunnen worden genomen op bepaalde vlakken. Ik hoop dat we kunnen bereiken dat de raad van bestuur daarmee instemt. Dat zou een heel positief gegeven zijn om objectivering in dit proces in te brengen, want dat is volgens mij een van de problemen waarmee we vandaag geconfronteerd worden.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Wilfried Vandaele aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over een nieuwsuitzending van de VRT waarin kinderporno getoond werd – 271 (2015-2016)

VRAAG OM UITLEG van Lionel Bajart aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de herkenbare beelden van kinderpornografie in het VRT-journaal – 276 (2015-2016)

Voorzitter: de heer Bart Caron

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Minister, in het zesuurjournaal van woensdag 14 oktober bracht de VRT een nieuwsitem over Noorse onderzoeksjournalisten die een Belgische website met kinderporno ontdekt hadden. Op zich is dat geen probleem. We zijn het erover eens dat de openbare omroep ruim plaats moet bieden aan onderzoeksjournalistiek.

Het probleem was echter dat er ook beelden getoond werden van de website waarover het ging, met dus expliciete beelden van seksueel misbruikte kinderen. Meteen daarna was er consternatie alom op de sociale media, te meer omdat het voorval plaatsvond tijdens het zesuurjournaal, dus op een moment dat heel wat gezinnen en kinderen meekeken. De hoofdredacteur van Het Journaal reageerde zeer snel via Twitter, met de melding dat het om een vergissing ging en dat "het beeld ten onrechte niet geblurd" was.

Ondertussen weten we dat Child Focus naar aanleiding van het incident een klacht tegen de VRT heeft ingediend. Volgens Child Focus stond het beeldfragment twee dagen later nog altijd op de site, zo lazen we in Het Nieuwsblad van 17 oktober. Als dat zo is, is dat natuurlijk wel vervelend. We verwachten van

de openbare omroep dat hij steeds kwalitatief excelleert en de norm zet voor correcte, kwalitatieve en objectieve nieuwsberichtgeving.

Wij zeggen altijd dat juistheid voorrang krijgt op snelheid, maar hier is toch opnieuw een fout gemaakt. Dat wordt ook toegegeven door de redactie. In de plenaire vergadering van een paar weken geleden sprak ik over een systeemfout in de procedures en over zand dat tussen de tandwielen zit. Ik heb het gevoel dat dit alweer een voorbeeld daarvan is, weliswaar van een andere orde.

Minister, hoe reageert u op dit incident? Hebt u er sindsdien contact over gehad met de VRT? Bent u het met mij eens dat dit fragment een aantal regels met voeten treedt? Zowel het Mediadecreet als interne regels binnen het huis zeggen immers dat dit uiteraard niet kan. Hoe kunnen wij de VRT zo ver krijgen om dat soort incidenten in de toekomst te allen prijze te vermijden?

De voorzitter: De heer Bajart heeft het woord.

Lionel Bajart (Open Vld): Minister, de heer Vandaele heeft het incident en de context al geschetst. Zowel de federale politie als Child Focus liet al snel na het incident weten dat het verspreiden van kinderporno een zware inbreuk is waar celstraffen van drie jaar op staan, zelfs binnen het kader van een journalistiek onderzoek. Zelfs geblurde beelden, waarbij personen onherkenbaar worden gemaakt, mogen niet worden verspreid, zo luidde het. De enige wettelijke uitzondering daarop zou zijn wanneer het verspreiden of tonen van die beelden onbewust gebeurt.

Child Focus heeft ook een klacht ingediend bij de politie, omdat men "duidelijk wil maken dat de verspreiding van kinderpornografie op geen enkele manier getoleerd mag worden en dat we met zijn allen, zowel burgers als media, een verantwoordelijkheid dragen in deze strijd."

De VRT-nieuwsdienst bood haar verontschuldiging aan voor de fout. Hoofdredacteur Soenens liet dezelfde avond via Twitter weten dat het een vergissing was en dat "het beeld ten onrechte niet geblurd" was. We zullen moeten afwachten wat de strafrechtelijke gevolgen zijn van dit incident. Zoals gezegd, zou volgens Child Focus en de politie het onherkenbaar maken van de personen op de beelden de zaak niet beter hebben gemaakt.

Er zijn echter ook nog andere zaken die spelen. De journalistieke code, die wordt beschouwd als de beroepsethische minimumregels, stelt in opeenvolgende artikels het volgende: "Artikel 22. De journalist houdt rekening met de rechten van eenieder die in de berichtgeving voorkomt. Hij weegt die rechten af tegenover het maatschappelijk belang van de informatie. Artikel 23. De journalist respecteert het privéleven van personen en tast het niet verder aan dan noodzakelijk in het maatschappelijk belang van de berichtgeving. De journalist gaat in het bijzonder omzichtig om met mensen in een maatschappelijk kwetsbare situatie, zoals minderjarigen, slachtoffers van criminaliteit, rampen en ongevallen, en hun familie. Artikel 24. De journalist respecteert de menselijke waardigheid en tast ze niet verder aan dan noodzakelijk is in het maatschappelijk belang van de berichtgeving. De journalist vermijdt overdrijving bij het vrijgeven van beelden en/of details, ook wanneer de feiten de publieke opinie sterk beroeren."

Bij artikel 23 hoort nog een richtlijn van de Raad voor de Journalistiek ter verduidelijking van het artikel. Wanneer het gaat over berichtgeving over slachtoffers, zijn de principes de daarin volgende: "(1) Beperkte identificatie kan eventueel. (2) Volledige identificatie en herkenbare beelden zijn in de regel niet toegestaan." Voor minderjarigen geldt het volgende: "(1) Zelfs met beperkte identificatie moet uiterst terughoudend worden omgesprongen. (2) Volledige identificatie en herkenbare beelden van een minderjarige die betrokken is bij strafbare feiten, zijn in de regel niet toegestaan."

Met andere woorden, zowel onze wetgeving als de journalistieke code is minder vergevingsgezind voor die vergissing. Niet alleen werden de beelden niet onherkenbaar gemaakt, maar blijkbaar zou zelfs het onherkenbaar maken van die beelden een overtreding zijn geweest van de deontologische code van journalisten enerzijds en het Belgisch recht anderzijds.

Zeker na de klacht die Child Focus indiende bij de politie, is het uiteraard niet aan ons om te beslissen of de journalistieke code werd overtreden. Dat komt toe aan enerzijds het gerecht en anderzijds de Raad voor de Journalistiek.

Dat laatste is een uiterst belangrijk onderdeel van de vrijheid van onze pers. Daar kunnen en mogen wij natuurlijk niet aan raken. Los daarvan kunnen we wel vaststellen dat er een aantal wetten en regels zijn die hierop van toepassing zijn. De VRT heeft haar eigen statuten, codes en raden. Bij de VRT dient te worden uitgeklaard waar de grens lag, hoe hij overschreden kon worden en welke gevolgen dit intern bij de VRT zal hebben.

Het gaat er niet zozeer om, zoals ik al vroeger zei, wie fouten maakte maar veeleer hoe we de problemen oplossen.

Minister, de VRT-nieuwsdienst is aangesloten bij de Raad voor de Journalistiek en onderschrijft dus ook de journalistieke code. Daarnaast heeft hij zelf ook een redactiestatuut met inbegrip van een deontologische code voor de journalisten bij de VRT. Ook bestaat er een deontologische adviesraad met een 24-uurpermanentie die beschikbaar is voor iedere VRT-journalist die een dringende vraag heeft over deontologie. Werd de deontologische adviesraad in dezen op voorhand gecontacteerd? Zo ja, wat was het advies?

Waar ligt volgens het redactiestatuut en de deontologische code van de VRT de grens voor het vertonen van herkenbare en onherkenbare beelden van minderjarige slachtoffers? Werd die grens hier daadwerkelijk overschreden? Hoe zal de VRT ervoor zorgen dat dit niet meer kan gebeuren? Dat is waar het uiteindelijk om draait. Volstaan de huidige codes en raden om dit te kunnen garanderen?

In de resolutie betreffende de nieuwe beheersovereenkomst die dit parlement in juli 2015 goedkeurde, vroegen we, in punt 2, f: "dat de deontologische code voor journalisten gehandhaafd blijft en verstrengd wordt waar nodig". Zal hiervan dan ook, indien blijkt dat de huidige code en de raden niet voldoende functioneren, werk worden gemaakt bij de onderhandelingen over de nieuwe beheersovereenkomst?

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Collega's, de bewuste uitzending van het journaal heeft de voorbije dagen en weken al wel wat stof doen opwaaien in de media. Sta me toe, vooraleer op jullie vragen in te gaan, een aantal voorafgaande bemerkingen te maken.

Het is namelijk zo dat in verband met het uitzenden van deze beelden in het VRT-Journaal een strafklacht werd ingediend door Child Focus, zoals jullie hebben vernomen. Om deze reden en ook om de rechten van verdediging van diegenen die zullen worden verhoord, niet te schenden, kan de VRT op dit moment niet in detail communiceren over het uitzenden van deze expliciete beelden. Ik denk dat de gerechtelijke procedure in alle onafhankelijkheid moet kunnen worden doorlopen.

Zoals u weet, heeft de VRT naar aanleiding van deze uitzending een mededeling verspreid waarbij zij een mea culpa heeft geslagen over de bewuste uitzending. De VRT heeft een rechtzetting gepubliceerd via deredactie.be: "In een item over een gerechtelijk onderzoek naar een Belgische kinderpornowebsite werden

tijdens het 18 uur-Journaal van woensdag 14 oktober 2015, bij vergissing en uiteraard niet intentioneel, afbeeldingen afkomstig van een kinderpornowebsite getoond. De foto's waren ten onrechte niet geblurd. De VRT en de hoofdredactie betreuen deze gebeurtenis ten zeerste. Deze deels technische en deels menselijke fout werd niet ontdekt vóór de bewuste uitzending. Uiteraard zijn onmiddellijk alle noodzakelijke maatregelen getroffen om herhaling van het gebeurde onmogelijk te maken. De uitzending van vorige woensdag tijdens het 18 uur-Journaal was eenmalig, de beelden zijn door de VRT nooit op deredactie.be of op enig webplatform opgeladen. Het bedoelde beeldfragment is vernietigd. Na verificatie van het archief kan worden bevestigd dat de VRT thans geen beelden van kinderpornografie in bezit heeft. VRT Nieuws biedt zijn excuses aan en betreurt ten zeerste dat dit fragment is uitgezonden."

Ik kan u ook meegeven dat de VRT-nieuwsdienst benadrukt dat de beelden nooit op deredactie.be of op enig web-platform van de VRT werden opgeladen. Het bedoelde beeldfragment werd vernietigd. De VRT nam ook zo snel mogelijk contact op met haar distributeurs om ervoor te zorgen dat het betrokken VRT-Journaal zo snel mogelijk werd verwijderd van hun platformen. Hier was de VRT uiteraard afhankelijk van de snelheid van handelen van de distributeurs en de technische mogelijkheden die zij ter beschikking hadden om de betrokken uitzending zo snel mogelijk niet meer opvraagbaar te maken voor de kijkers. Na verificatie van het archief bevestigt de VRT dat er thans geen beelden van kinderpornografie meer in het VRT-archief aanwezig zijn. De VRT-nieuwsdienst heeft dus haar excuses aangeboden en betreurt ten zeerste dat dit fragment is uitgezonden.

Mijnheer Vandaele, ook ik was geschrokken toen ik het nieuws vernam dat dit gebeurd is. Ik heb evenwel, voorafgaand aan uw vragen, geen contact opgenomen met de VRT. De VRT toont met haar communicatie zelf zeer goed aan dat zij beseft dat dit incident problematisch is. Daar heeft ze mijn contactname niet voor nodig. Naar aanleiding van uw vragen heb ik echter wel achteraf om verdere verduidelijking gevraagd.

Als minister wil ik me niet uitspreken over de toepasselijkheid van de regelgeving op concrete gevallen. Die bevoegdheid komt zoals we allen weten enkel en uniek toe aan de Vlaamse Regulator voor de Media. De VRT heeft me in haar reactie wel laten weten en toegegeven dat wat haar betreft het tonen van dit fragment in strijd was met de normen inzake deontologische journalistiek – artikel 29 van het Mediadecreet – en met artikel 42 van het Mediadecreet.

Mijnheer Bajart, zoals al gezegd zijn de afbeeldingen per vergissing en uiteraard niet intentioneel getoond. De fout werd ook niet ontdekt vóór de bewuste uitzending. De redactie maakte het nieuwsitem naar aanleiding van de ontdekking door Noorse onderzoeksjournalisten van een Belgische website met kinderporno. De redactie van de VRT deelde me mee dat ze geen noodzaak zag om voorafgaand advies in te winnen bij de deontologische adviesraad of de hoofdredactie omdat zij dacht dat de opgezochte en opgeladen beelden geen expliciete en niet-geblurde kinderpornobeelden bevatte. Het vragen van een advies voorafgaand aan deze uitzending was in dit geval dus niet aan de orde.

Dat er wel iets fout is gelopen, is het gevolg van een betreurenswaardige samenloop van een technische fout en een menselijke fout. De deontologische adviesraad van de VRT-nieuwsdienst is na de uitzending samengekomen om zich te buigen over dit nieuwsitem. De raad adviseerde de VRT-hoofdredactie om de journalist niet persoonlijk aansprakelijk te stellen in dezen.

Mijnheer Bajart, de code stelt dat minderjarige slachtoffers van seksueel misbruik steeds onherkenbaar dienen te blijven. De richtlijnen bij de Code van de Raad voor de Journalistiek stellen bij artikel 23 van de code expliciet: "Volledige identificatie

en herkenbare beelden zijn in regel niet toegestaan.” Dat was hier duidelijk niet het geval, iets wat de VRT ook toegeeft en waar zij zich ook bewust van is.

Wat de Raad voor de Journalistiek betreft, heb ik alle vertrouwen in het systeem van zelfregulering, dat goed werkt. U verwijst zelf naar de artikelen 22, 23 en 24 van de code van de raad, die gaan over het respect voor de rechten van elk mens, het respect voor de privacy en het respect voor de menselijke waardigheid. Die artikelen, en de richtlijnen die erbij horen, vragen overigens bijzondere aandacht voor de rechten en de bescherming van minderjarigen.

Uit de uitspraken die de Raad voor de Journalistiek de afgelopen dertien jaar heeft gedaan in verband met minderjarigen, blijkt dat de raad daar wel degelijk belang aan hecht. Overigens is me gemeld dat de Raad voor de Journalistiek nog dit jaar een nieuwe richtlijn zal goedkeuren over de omgang van de pers met minderjarigen, die journalisten een bijkomende leidraad zal geven bij reportages met of verslaggeving over minderjarigen. Ik heb dan ook alle vertrouwen in de aanpak en werking van de Raad voor de Journalistiek. Het voorval met de kinderporno bij de VRT mag geen aanleiding zijn om daarop vanuit de politiek in te grijpen.

Op de gelijklopende vragen van de heren Vandaele en Bajart antwoord ik het volgende: of de huidige codes, raden en procedures volstaan en hoe dergelijke voorvallen in de toekomst absoluut vermeden kunnen worden, wordt in de komende weken door de VRT-nieuwsdienst op een weloverwogen en grondige manier bekeken. Zij wil dit op een grondige manier doen, juist om te vermijden dat zij onvoldragen conclusies zou trekken uit het gebeurde. De VRT-nieuwsdienst evalueerde in het verleden al verschillende keren haar 'Redactiestatuut met inbegrip van de deontologische code voor de journalisten bij de VRT'. De VRT-nieuwsdienst zal zich er dus over beraden of zij haar deontologische code opnieuw moet aanpassen. Ik reken erop dat de VRT hier echt de nodige lessen uit trekt en de nodige veiligheidsmaatregelen inbouwt in de processen, maar ik kan en zal niet tussenkomen in de redactionele autonomie van de openbare omroep.

Mijnheer Bajart, de VRT bepaalt het deontologisch kader voor haar nieuwsdienst conform de wettelijke bepalingen en in lijn met de Code voor de Journalistiek. Maar de redactionele onafhankelijkheid is ook een van de vier basispijlers van de Code van de Raad voor de Journalistiek. Redactionele onafhankelijkheid is zowel een recht als een plicht voor de journalist. Het respect voor de journalistieke autonomie, maar dus ook het respect voor de deontologische code, is een axioma van de informatieopdracht die aan de VRT is toevertrouwd en is dus ook iets waarmee in algemene zin rekening zal worden gehouden bij de gesprekken over de beheersovereenkomst.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Minister, ik neem akte van het antwoord van de VRT en van uw antwoord. Perfectie is niet van deze wereld, dat weten we.

Ik ga ervan uit dat de opeenvolgende incidenten en incidentjes de redacties van de VRT zullen aanzetten tot grote alertheid. Ik denk dat we dat nu toch wel mogen verwachten en met enige aandrang mogen vragen.

De voorzitter: De heer Bajart heeft het woord.

Lionel Bajart (Open Vld): Minister, ik stel vast dat de VRT deze zaak ernstig neemt. Ik denk dat dit ook niet anders kan. Ik verwacht dat de omroep er werk van maakt. De codes, procedures en de interne communicatie moeten ernstig worden genomen, wetende dat dit een continu proces is. Uiteraard is het aan de VRT om bij disfuncties actie te ondernemen. Ik vertrouw erop dat de omroep dat ook zal doen.

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (CD&V): Voorzitter, minister, collega's, van alle incidenten van de afgelopen week vond ik deze wel het ergste. Ik ga ervan uit dat dit gebeurde toen de redactie onder zeer grote druk stond, ten gevolge van interne strubbelingen. Ik heb hierover geen vraag willen indienen omdat ik erop vertrouw dat de leiding van de VRT haar werk doet. Dat dit het geval is, blijkt uit uw antwoord. De interne en externe controle-instrumenten doen hun werk.

Ik heb toch nog een bijkomende vraag. U verwees naar de bevoegdheid van de VRM. De tweede kamer van de VRM gaat over de bescherming van minderjarigen. Die is hier in het geding. Er werden minderjarigen getoond. En de minderjarigen waren om 18 uur allicht aan het kijken. De tweede kamer kan een uitspraak doen op basis van een ingediende klacht, een ambtshalve onderzoek of na een verzoek daartoe ingediend door de Vlaamse Regering. Is er een klacht ingediend, een ambtshalve onderzoek opgestart en bent u eventueel van plan een initiatief met de Vlaamse Regering te nemen?

Minister Sven Gatz: Mevrouw Brouwers, juristen kennen het adagium: 'le criminel tient le civil en état'. Er is een strafklacht door Child Focus ingediend, en die heeft voorrang op alle andere mogelijke juridische initiatieven. Dat neemt niet weg dat de VRM zelf initiatieven kan nemen, maar op dat punt zal ik zelf geen stappen zetten.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Karin Brouwers aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de resultaten van de benchmark van de publieke omroepen in Europa – 304 (2015-2016)

Voorzitter: de heer Bart Caron

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (CD&V): Voorzitter, minister, collega's, net voor het zomerreces werd in de commissie een hoorzitting gehouden waar de heer Tim Raats van de VUB toelichting kwam geven bij het vergelijkend onderzoek dat hij samen met zijn collega's maakte over openbare omroepen in Europa. Ik verwijs dan naar Stuk 457, 2014-2015. Dit onderzoek kwam er in uitvoering van het regeerakkoord, waarin het volgende staat: "Alvorens een nieuwe beheersovereenkomst te sluiten zullen we met een benchmarking de publieke opdracht van de VRT in het gewijzigde medialandschap evalueren." In antwoord op een vraag van de heer Wilfried Vandaele, in de commissievergadering van 5 maart 2015, kregen we van u een uitgebreide toelichting over het opzet en de methodiek van dit onderzoek. U zei toen: "Ik ben het ermee eens dat de studie op een relevante manier moet kunnen worden ingebracht in het debat dat we de komende maanden zullen voeren."

Deze studie had tot doel de Vlaamse publieke omroep VRT te vergelijken met tien vergelijkbare Europese publieke omroepen. Aanvullend vroeg de opdrachtgever een tweeledige thematische studie over de markt- en bedrijfseconomische situatie van het ecosysteem van de VRT en de Vlaamse mediasector enerzijds en de technologische trends en evoluties die een impact hebben op dat Vlaamse ecosysteem in het algemeen en de publieke omroep in het bijzonder anderzijds. De opdracht voor het onderzoek komt van de Vlaamse Regering en het Departement Cultuur, Jeugd, Sport en Media. Sinds de toelichting in de Media-commissie is er niets meer over vernomen. Het onderzoek is raadpleegbaar op de website van het departement, onder de rubriek 'Onderzoek en publicaties', maar dus niet bij de andere onderzoeken die in het kader van de voorbereiding van de nieuwe beheersovereenkomst zijn verricht.

Uw reactie op dit omvangrijke onderzoek kennen we niet. Logisch, want het is niet de gewoonte dat u aan hoorzittingen deelneemt. Toch is het belangrijk uw mening te kennen. Ik vermeld enkele conclusies: conclusies die toch enigszins ingaan tegen het gangbare beeld dat men soms heeft van de VRT. Wat het totaalaanbod betreft, scoort de VRT zeer goed, met 58,9 procent eigen Vlaamse producties, aangevuld met 25,7 procent Europese producties. Slechts 11 procent is Amerikaanse content, wat toch een meerwaarde kan worden genoemd. Voorts is de VRT koploper wat betreft externe bestellingen. Alleen de BBC en de RTBF hebben zoals de VRT previews. De VRT heeft als enige geen online audiovisueel archief.

Hier is al veel gediscussieerd over de vraag of we beperkingen aan het online aanbod van de VRT zullen opleggen. Wel, de studie plaatst daar vraagtekens bij, want dat zou niet per se gepaard gaan met een betere situatie van de kranten-sector, ondanks wat de mensen van de sector hier zijn komen zeggen. Bovendien zouden verregaande beperkingen zorgen voor verminderd gebruiksgemak en verminderde informatievoorziening van het publiek. Ook blijkt uit de studie dat de VRT in vergelijking met andere omroepen een eerder klein personeelsbestand heeft. De VRT doet het ook bovengemiddeld goed wanneer we de kostprijs per inwoner en de uitgaven uitgedrukt in een percentage van het bnp in ogenschouw nemen. Dat zijn toch allemaal zaken waarover ik uw reactie zou willen kennen.

Het gaat immers over een erg belangrijk document ter voorbereiding van de nieuwe beheersovereenkomst met de VRT, en daarom wens ik u hierover volgende vragen te stellen. Wat is uw conclusie na lezing van deze uitgebreide vergelijkende studie over openbare omroepen in Europa, waarbij de VRT voor meer dan zeventig indicatoren werd vergeleken met tien publieke omroepen? Het is dus geen kleine studie. Welke vaststellingen neemt u mee in de onderhandelingen over de nieuwe beheersovereenkomst met de VRT, meer bepaald inzake de publieke opdracht, de gemengde financiering, de online en 'ondemand-activiteiten' en de innovatie? Welke aanbevelingen inzake het Vlaamse ecosysteem zult u implementeren in het Vlaamse mediabeleid? In het besluit lezen we op bladzijde 179 het volgende: "Met het oog op een ecosysteemaanpak gebaseerd op samenwerking en met het oog op de financiële houdbaarheid van bepaalde content (denk aan fictie, documentaire en film), loont het verder analyseren van de dynamiek tussen verschillende omroepvoorzieningen binnen één land de moeite." Is het de bedoeling dat er nog aanvullend onderzoek zal worden verricht?

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Voorzitter, collega's, vooraf wil ik de benchmarkstudie even situeren. De doelstelling van de passus in het regeerakkoord en dus ook van de studie zelf is om meer inzicht te verschaffen in de regimes die in diverse landen inzake hun respectieve openbare omroepen gelden. Het benchmarkonderdeel van de studie omvat bijna 140 pagina's en de conclusies van de studie zelf zijn weergegeven op pagina 9 als samenvatting en op de pagina's 177 tot 183 in een meer uitgewerkte vorm.

Daarbij werd gekozen om de VRT te vergelijken met 10 Europese publieke omroepen aan de hand van 53 indicatoren ondergebracht binnen 5 grote thema's, namelijk aanbod, crossmedialiteit en digitale diensten, publieksbereik en doelgroepen, opdracht en organisatie, en financiering. Van die 10 omroepen zijn er 8 vergelijkbaar. 2 kunnen onder de categorie 'outliers' geplaatst worden wegens hun omvang, namelijk France Télévisions en de BBC.

U vraagt in eerste instantie naar mijn algemene conclusie. Zoals gesteld werd de VRT gebenchmarkt aan de hand van 53 indicatoren. Per thematische cluster werd een besluit geformuleerd in de studie, naast het algemeen besluit op het einde.

Ik denk dat het weinig zinvol is hier per thema de conclusies en analyses weer te geven, die kunnen immers door iedereen gelezen worden.

Voor mij was dit een bijzonder interessante oefening om onze visie op de VRT in een breder perspectief te zien. Het gevaar ontstaat immers dat men in een zekere tunnelvisie terecht dreigt te komen wanneer het dossier niet tegen een ruimere achtergrond wordt bekeken. De informatie en analyses van de studie zijn belangrijk achtergrondmateriaal om de discussies met de VRT te voeren over de nieuwe beheersovereenkomst. Dit betekent echter niet dat elke conclusie tot een wijzigend beleidsstandpunt hoeft te leiden. Zoals de studie zelf aanhaalt: "Het laat toe om interessante vaststellingen te doen, maar niet om uitspraken te doen over dé publieke omroep in het algemeen." Het blijft dus steeds aan onze beleidsmakers om te bepalen welke publieke omroep wij in Vlaanderen willen.

De vaststellingen zijn dus interessante achtergrondinformatie om de gesprekken met de VRT te voeren omdat ze een en ander in een breder perspectief plaatsen. Op de concrete deelaspecten van uw tweede vraag kan ik het volgende zeggen. Met betrekking tot de publieke opdracht ben ik van mening dat die opdracht, die in de eerste plaats natuurlijk vastgelegd is in artikel 6 van het Mediadecreet, nog steeds adequaat is en niet gewijzigd moet worden. Ik heb dit trouwens al herhaaldelijk aangegeven. Zoals ik heb laten weten, zijn de prioritaire opdrachten van de VRT voor mij informatie, cultuur en educatie, maar moet er zeker ook aandacht blijven voor sport, drama en ontspanning.

Met betrekking tot de financiering wordt het principe van gemengde financiering niet in vraag gesteld en gaan we niet – dat zult u wel begrepen hebben – naar een systeem van zuivere overheidsfinanciering, een systeem waar de Scandinavische omroepen dicht bij aanleunen.

Wat betreft het onlineverhaal bevestigt de studie mijn aanvoelen dat de VRT het op online en digitaal vlak nog veel beter kan doen en dat er dus marge is voor een innovatieve en creatieve invulling van het online aanbod. Zoals u weet is dit voor mij een belangrijk aandachtspunt. Dat geldt evenzeer voor de online 'ondemandactiviteiten'.

Wat innovatie betreft, zijn de resultaten niet zo eenduidig. Innovatie is immers een vlag die vele ladingen dekt, zoals inhoud, creativiteit, technologie en dergelijk meer. Ik heb zopas gesteld dat er marge is voor een innovatieve invulling van het online aanbod. Daarnaast stel ik ook vast dat de studie aangeeft dat technologische innovatie voor veel publieke omroepen prioritair blijft en niet enkel vertaald wordt als 'mee zijn met de technologische ontwikkelingen'. Ook dat ligt in lijn met mijn visie op de VRT. Ik wil dat de VRT investeert in onderzoek dat de VRT en de sector op korte en middellange termijn kan versterken, zowel op vlak van aanbod en contentformats, als van toegankelijkheid en technologie. Samenwerking op dat vlak is dus heel belangrijk, ook over de grenzen van de openbare omroep heen.

Tot slot pleziert het mij te lezen dat de VRT goed scoort op het aandeel bestellingen bij onafhankelijke producenten. Niettemin vraag ik dat de VRT daar nog een tandje bij steekt, onder meer in het kader van een billijke rechtenverdeling en een optimale valorisatie. De gesprekken hierover zijn lopende.

Uw derde vraag betreft de aanbevelingen met betrekking tot het Vlaamse ecosysteem. In het onderdeel over de techno-economische evoluties in het Vlaamse media-ecosysteem stellen de onderzoekers een viertal trends vast waaraan dan uitdagingen voor de VRT en aandachtspunten voor het beleid worden gekoppeld.

De eerste trend is de hybridisering van de posities van de onderscheiden spelers waarbij ze op elkaars speelveld terechtkomen. De studie stelt dat de overheid moet werken aan een platformonafhankelijke en uniforme regelgeving.

De tweede trend is de explosie van info en de veelheid aan keuzes voor het publiek. Als aandachtspunt voor het beleid wordt gewezen op een meetinstrument voor een completer inzicht in het crossplatform mediagedrag van het publiek, weliswaar met respect voor privacy.

De derde trend gaat over de technologische evolutie naar nieuwe standaarden en distributiewijzen. De onderzoekers stellen zich de vraag of regulering hierbij nodig is. De overheid moet volgens de onderzoekers het kader scheppen rond een rechtvaardig ecosysteem en ook inzetten op nieuwe distributie, zoals bijvoorbeeld 'digital audio broadcasting' (DAB).

De vierde trend volgt uit de bovenvermelde trends en is de impact ervan op de financiering van de content en de informatiestromen, waarbij de VRT via 'over-the-top' (OTT) de beschikbare content kan verspreiden en valoriseren en waarbij we moeten komen tot flexibelere systemen voor 'windowing'.

De trends zijn niet zo onvoorzien. Ik zal nagaan of, wanneer en op welke wijze een aantal aanbevelingen kunnen worden geïmplementeerd. Een en ander is reeds terug te vinden in mijn beleidsbrief. Punctueel kan ik volgende meegeven.

Inzake de mate van platformneutrale regelgeving, zullen de gesprekken hierover gevoerd worden op Europees niveau, onder meer in het kader van de herziening van de Richtlijn Audiovisuele Mediadiensten (AVMD).

Het ontwikkelen van relevante meetinstrumenten is zeker belangrijk. Ik reken daarvoor ook op de sector zelf. Ook de VRT kan daar een belangrijke rol in spelen. Tot slot is daar ook een rol weggelegd voor de onderzoekers van de participatiesurvey.

Wat de nieuwe distributiewijzen betreft, weet u dat ik heb aangegeven dat de VRT op alle mogelijke relevante platformen actief moet zijn. In mijn beleidsbrief zult u lezen dat ik de komende maanden zal werken aan een basis om de uitrol van digitale radio via diverse platformen te faciliteren.

De financiële verschuivingen ten gevolge van de digitalisering en de impact op de 'windows' wil ik evalueren door na te gaan of we de valorisatie en de verdeling van de contentrechten en de andere rechten voor audiovisuele producties, flexibeler en vooral nog rendabeler kunnen maken. Voor de VRT houdt dit in dat ze blijft investeren in de externe productiesector en dat onderzocht wordt hoe we nieuwe 'windows' kunnen aanbieden, maar ook dat een billijke verdeling van de rechten gerespecteerd moet blijven.

In verband met uw laatste vraag ben ik niet van plan om op korte termijn nog verdere aanvullende studies te laten uitvoeren in het kader van de beheers-overeenkomst omdat de tijdspanne om dit nog te laten uitvoeren eenvoudigweg te kort is. In de toekomst daarentegen, met de herziening van de verschillende overeenkomsten met het Vlaams Audiovisueel Fonds (VAF) en het bredere debat over het Filmfonds en het Mediafonds, sluit ik dergelijk onderzoek niet uit.

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (CD&V): Minister, ik dank u voor het antwoord. Het is duidelijk dat de VRT, dat blijkt ook uit de studie, op het vlak van het digitale nog een tandje bij moet steken. Uit de studie blijkt aan de andere kant ook dat we voor een aantal zaken al voldoende tandjes bij hebben gestoken.

Maar ik heb het gevoel dat we zullen proberen om de allerbeste van de klas te zijn, dat blijkt toch uit uw antwoord. U wilt nog verder gaan, u wilt nog meer externe producties kansen geven enzovoort. Ik koppel dat natuurlijk meteen aan

de billijke regeling van de rechten. Dit verhaal moeten we natuurlijk ook in de ruimere context zien. De studie staat soms wat alleen, de lessen eruit, moeten we in die ruimere context trekken.

Ik heb begrepen dat u de belangrijke conclusies wel wilt meenemen, andere misschien wat minder. We zullen daar zeker niet verder op aandringen. Ik vond het vooral belangrijk om te weten dat u de studie ook gelezen hebt en dat u ze meeneemt bij de beheersovereenkomst. De plaats van de studie op de website van het departement, was toch wat bizar. Ook het feit dat u er nadien nooit meer iets publiekelijk over hebt gezegd, was wat vreemd. We hebben er wel een interessante hoorzitting over gehad, maar het is altijd nuttig om de mening van de regering te kennen, het gaat immers over een studie die u zelf hebt besteld.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp-a): Voorzitter, minister, ik ben mevrouw Brouwers heel dankbaar dat ze de vraag heeft gesteld. De studie was heel revelerend voor ons allemaal. Ze toont inderdaad het bredere plaatje, zo vermijden we inderdaad de tunnelvisie. We merken dat we best fier mogen zijn op de performantie en de kwaliteit van onze openbare omroep, want die zit bij de beste leerlingen.

In het licht van de besparingsoefening en de transformatienota moeten we echt bezorgd blijven over het feit dat de VRT nu de meest performante is en de beste kwaliteit aflevert. We moeten dat zo kunnen houden! Naar mijn gevoel hebben we een ondergrens bereikt. Ik ben heel pessimistisch, ik vrees dat we nu bergaf gaan. Dat willen we absoluut niet zien gebeuren. Ik kan dus alleen maar toejuichen dat u de studie zult meenemen en dat u in de discussie over de transformatie van de VRT de hele tijd voor ogen zult houden dat we van een van onze meest performante overheidsbedrijven die we hebben in Vlaanderen, een bedrijf dat van wezenlijk belang is voor onze democratie, de vleugels niet verder mogen knippen.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Voorzitter, ik ben vooral blij dat het onderzoek nergens stellingen die we met deze meerderheid hebben geponeerd of klemtonen die we willen leggen voor de toekomst, ondergraaft. Integendeel. We willen een brede openbare omroep behouden met als kernopdrachten nieuws, informatie en cultuur, en daarnaast ook sport en ontspanning.

Idealiter zou het goed zijn als dat alleen door de overheid wordt gefinancierd. Maar we kunnen niet anders dan dat gemengd te financieren. Terughoudendheid in de advertentiemarkt, nieuws en informatie online en dat gratis houden, zijn heel belangrijk. We zien dat niet onderuitgehaald worden in deze studie. Publieke omroep, sectorversterkend enzovoort. We voelen ons bijna gesterkt door deze studie.

Bart Caron (Groen): Mijnheer Vandaele, het is fijn als u zich gesterkt voelt door die studie.

Mevrouw Brouwers, ik wil u een beetje ontnuchteren. We doen het als omroep goed. In de kwaliteit, de beoordeling en het bereik staan we aan de Europese top. De heer Vandaele denkt dan dat er wat vanaf kan. We kunnen een stapje achteruit zetten, en dan zijn we nog goed bezig. Misschien bedoelt u dat niet helemaal zo.

Wat ik wil zeggen, gaat over de centen en de verhouding tot de publieke middelen. Ik heb de riedel over de verhouding ten opzichte van het bruto nationaal product (bnp) ook al gehoord, maar u moet het wel volledig zeggen. We besteden aan onze omroep 0,2 procent van het bnp. Eerste nuancering: dat is samen met Wallonië. Als je dat diepgaander analyseert, zitten we uiteraard iets

hoger. Is dat veel of weinig? Dat is de hele vraag die je moet nuanceren. In een rijk of arm land wonen, speelt al een rol.

Er zijn maar drie van de onderzochte landen met een lager percentage dan het onze. Dus zijn we goed bezig. Maar als je het gemiddelde neemt, kom je boven het cijfer van België uit. We zitten dus in ieder geval onder het Europese gemiddelde van de onderzochte gebieden.

Die relativering wordt nog versterkt door het cijfer van de financiële middelen per inwoner te bekijken. Het gaat niet alleen over de dotatie. Dat is het vervelende van dit onderzoek. Er zijn ook enkele eigen inkomsten aan toegevoegd. En daar zitten we aan de staart van het peloton. Dat wil ik toch even onderstrepen, want in de buitenwereld wordt altijd de indruk gewekt dat er wordt gemorst met centen van de Vlaamse overheid aan de VRT. Dat is niet zo.

We zijn bij de zwakste leerlingen van de klas in Europa. De onderzochte gebieden zijn niet de Oostbloklanden. Het zijn gebieden en regio's die vergelijkbaar zijn met Vlaanderen, zoals Oostenrijk, Denemarken, Noorwegen, maar ook Frankrijk, Nederland, Zweden en het Verenigd Koninkrijk. Het Verenigd Koninkrijk is het voorbeeld van Europa inzake de openbare omroep.

Achter ons komen Nederland en Frankrijk, met een sterk commercieel net. Die grote landen zouden in principe een schaalvoordeel moeten hebben voor het maken van radio en televisie. Een programma dat je maakt voor 6 miljoen of voor 60 miljoen kijkers, zou in principe hetzelfde moeten kosten, maar kost veel minder per inwoner. Met vergelijkbare landen scoren we daarin niet al te denderend.

Mevrouw Brouwers, ik wil dit toch even zeggen, niet omdat ik u wil bekritisieren, maar omdat ik van de gelegenheid gebruik wil maken om aan de heer Vandaele te zeggen: in West-Vlaanderen kan het altijd met iets minder, dat weet ik, maar hier zitten we aan de onderkant van de mogelijkheden. (*Opmerkingen van Wilfried Vandaele*)

De meerderheid voelt zich gesterkt door de resultaten van deze benchmark-studie. Daarom geef ik u twee cijfers waaruit blijkt dat u zich niet al te gesterkt moet voelen. Dat bedoel ik.

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (CD&V): De financiering is in al die landen verschillend. Bij de ene is het gemengd, bij de ander niet. We zijn een van de weinige landen die geen kijk- en luistergeld meer hebben. Ik heb niet willen zeggen dat de VRT met geld zou morsen, integendeel. We doen het met weinig middelen zeer goed. Dat heb ik willen zeggen, en dat blijkt ook uit de studie. Ik ben niet zo pessimistisch als mevrouw Segers. Het kan natuurlijk nog altijd beter en dat is wat u beoogt, minister. Ik ben ervan overtuigd dat ook de VRT die studie zal gebruiken tijdens de onderhandelingen want er staat veel interessante informatie in. Het zal aan twee kanten goed gebruikt kunnen worden.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Katia Segers aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de federale gunstmaatregelen voor de private mediagroepen – 320 (2015-2016)

Voorzitter: de heer Bart Caron

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp.a): Vorige week besliste de Federale Regering om de distributiesteun voor papieren kranten voor de komende vijf jaar te handhaven. De concessie voor de bezorging van kranten en tijdschriften wordt voor de komende vijf jaar toegewezen aan bpost. Over de omvang van deze federale gunstmaatregel worden geen officiële cijfers vrijgegeven – we hebben ernaar gezocht, maar niet gevonden –, maar verschillende media berichten dat het om een jaarlijks bedrag van ongeveer 170 miljoen euro gaat.

Tot 2020 zal er via die weg ongeveer 850 miljoen euro staatssteun onrechtstreeks worden verleend aan de mediagroepen. Boven op deze indirecte subsidie, genieten de krantenuitgevers van de btw-0-regeling. Voor grote mediagroepen als De Persgroep en Mediahuis loopt dit laatste op tot nagenoeg 190 miljoen euro aan minderinkomsten uit btw voor de federale overheid.

Beide federale gunstmaatregelen samen hebben een omvang van 360 miljoen euro die jaarlijks ten goede komt aan de private mediagroepen. Door de aard van deze tussenkomst – met name een vorm van indirecte subsidiëring – komt die de hele mediagroep ten goede, niet enkel de kranten. Er worden in return bovendien geen concrete engagementen verwacht van de mediagroepen.

De vrijblijvendheid van deze steun staat in schril contrast met de dotatie van de Vlaamse Regering aan de openbare omroep VRT waar concrete engagementen worden gevraagd, vastgelegd in een beheersovereenkomst en jaarlijks gemonitord door de Vlaamse Regulator voor de Media (VRM).

Minister, vorige week hadden we al een kleine aanzet van het debat naar aanleiding van de Nieuwsmonitor van het Steunpunt Media. Heeft uw federale collega voorafgaand aan de beslissing betreffende de continuering van de distributiesteun voor papieren kranten met u overleg gepleegd, aangezien deze materie ook uw beleidsdomein Media onrechtstreeks en zelfs rechtstreeks aanbelangt? Zo niet, plant u overleg met uw federale collega's om na te gaan of deze federale gunstmaatregelen kunnen worden meegenomen in een sociaal charter voor de geschreven pers, waarvan u beloofde om er werk van te maken? Lijkt het u niet zinvol om naar analogie met de openbare omroep een concreet engagement, eventueel vastgelegd in een beheersovereenkomst of alvast het sociaal charter, te vragen van de private mediagroepen in ruil voor deze federale gunstmaatregelen, met name door deze indirecte subsidies te oormerken voor de initiatieven in het kader van een sociaal charter voor de geschreven pers ter bevordering van de diversiteit en kwaliteit van de media en werkbaar journalistiek werk?

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: U vraagt me of ik voorafgaand overleg heb gepleegd met mijn federale collega met betrekking tot de continuering van de distributiesteun voor papieren kranten. Het antwoord is neen.

Wat uw tweede en derde vraag betreft, moet ik u erop wijzen dat het federale materie betreft. Wat de beslissing betreft van de Federale Regering van 16 oktober 2015 betreffende de toewijzing van de concessies voor de bezorging van erkende kranten en erkende tijdschriften aan bpost, komt het toe aan de bevoegde federale ministers hier al dan niet uitspraken te doen.

Het sociaal charter kwam hier vorige week kort aan bod en zal tijdens de bespreking van de beleidsbrief verder kunnen worden besproken. Niettemin wil ik er vandaag al wat dieper op ingaan. Binnen de sector van de geschreven pers bestaat er vandaag vooralsnog geen sociaal charter. Dat is wel het geval binnen de audiovisuele sector. Dat charter kwam in december 2013 tot stand door een gezamenlijke inspanning van vakbonden, beroepsverenigingen en werkgevers. Het wordt gezien als een hefboom om tot betere werkomstandigheden te komen.

Het sociaal charter heeft als doel de spelers in de sector aan te sporen de geldende sociale wetgeving in de audiovisuele sector te respecteren en eventuele tekortkomingen via een breed platform bespreekbaar te maken. Daarnaast wil het charter de faire concurrentie tussen de verschillende spelers in de sector garanderen en de leefbaarheid voor de betrokkenen in de sector verbeteren. De engagementen in het charter hebben betrekking op onderwijs, stages, veiligheid, welzijn, flexibiliteit, arbeidsdruk, intellectuele rechten en sociaal overleg.

Zoals u kunt lezen in mijn beleidsbrief wil ik ook met de betrokken partijen binnen de geschreven perssector het gesprek over een sociaal charter aangaan. De engagementen in de audiovisuele sector kunnen zinvol zijn binnen de sector van de geschreven pers. Talentontwikkeling en gepaste werkomstandigheden voor mediaprofessionals zijn belangrijk om de kwaliteit van onze media hoog te houden en permanent te bevorderen. Werknemers deze kansen bieden, behoort onder meer tot de verantwoordelijkheid van de werkgever.

Ik ga me niet vastpinnen op inhoud, vorm of termijn van een mogelijk charter. Een charter is iets dat vanuit de sector komt, als minister wil ik mijn rol als bemiddelaar wel actief opnemen. De totstandkoming is een proces van geleidelijkheid en vertrouwen, wat ook niet wil zeggen dat het niet snel kan gaan.

Een piste die ik alvast niet zal bewandelen – en dat zal u niet verbazen, want we hebben het hier vorige week ook al over gehad – is de koppeling van bepaalde kwaliteitseisen voor kranten en magazines aan de directe of indirecte steun die ze ontvangen voor distributie, en zeker niet wanneer die steun niet tot mijn bevoegdheid of tot de bevoegdheid van de Vlaamse gemeenschap behoort. De vrijheid van drukpers is fundamenteel. En bovendien is het niet aan mij om het federale beleid vorm te geven.

In algemene zin wil ik wel herhalen wat ik in het verleden al heb gezegd, met name dat een gesprek binnen de Interministeriële Conferentie Media over de positie van de media in ons land over de bevoegdheden heen wel nuttig kan zijn. Ik ga dat zeker niet uit de weg. Ik hoop u daarmee mijn argumenten te hebben gegeven waarom ik deze keer minder dan anders positief op uw vragen heb kunnen antwoorden, behalve dan wat het sociaal charter betreft.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp.a): Minister, ik dank u voor uw inderdaad kort antwoord. Over de persvrijheid bestaat er absoluut geen enkele discussie. Voor de audiovisuele sector, met name voor de openbare omroep, zijn we er wel in geslaagd om een heel aantal bepalingen vast te leggen, niet over de persvrijheid maar wel over de sociale werkomstandigheden van journalisten die natuurlijk een directe impact hebben op kwaliteit, diversiteit enzovoort. Het sociaal charter voor de audiovisuele sector is er gekomen omdat de VRT daar heel uitdrukkelijk het voortouw in heeft genomen.

Voor de geschreven pers is dat niet gelukt omdat de mediagroepen dat tijdens de vorige legislatuur gewoon niet wilden. Ik ben heel blij dat u het initiatief wilt nemen om met hen rond de tafel te zitten. Het idee van een staten-generaal Media is ook een goed idee. Maar los van dat publieke moment, is het goed dat u met de mediagroepen aan tafel gaat zitten om precies werk te maken van een sociaal charter dat als doel heeft de kwaliteit en de diversiteit te verhogen en de werkomstandigheden van de journalisten te verbeteren.

Als u daar het gegeven van die indirecte steun kunt bijleggen, dan is dat een belangrijk argument om die mediagroepen mee te krijgen. De hamvraag bij de problematiek van de indirecte steun aan de geschreven pers is of die bijdraagt tot diversiteit, pluraliteit en kwaliteit. Dat mogen we toch wel hopen en verwachten.

We hebben de afgelopen twintig jaar gezien dat de concentratiebeweging angstwekkend is. Binnenkort zal de Vlaamse Regulator voor de Media (VRM) een volgende monitoring daarover presenteren. We zien dat er een steeds verdergaande concentratie is.

De afgelopen jaren hebben we heel veel ontslagrondes gezien op de redacties, binnen de twee grote mediagroepen. We hebben verschillende studies gezien die aantonen dat het statuut van journalisten heel precair is, zeker voor freelancers. Zij hebben een verhoogde kans op burn-out omdat ze met steeds minder zijn en steeds meer moeten doen. Zij werken voor de geschreven pers, voor de krant, maar ook voor de internetredacties. De deadlines zijn continu geworden. Anderzijds zien we dat de twee grote mediagroepen, Mediahuis en De Persgroep met een internationale expansie bezig zijn. Dat kan er niet op wijzen dat die bedrijven in geldnood zitten, integendeel, ze doen het zeer goed. De vraag is waarom ze dan zo beknibbelen op hun redacties. De pak kosten die ze niet moeten betalen, belandt in hun globale begroting, bij hun inkomsten. We zien ook niet wat naar de geschreven poot gaan van die mediahuizen en wat er naar de digitale pers gaat. Alles belandt in één pot.

We zitten hier met een zeer preciaire situatie en ik denk dan ook dat dit een momentum is om met die mediagroepen aan tafel te gaan zitten en die bezorgdheid te uiten.

De voorzitter: De heer Bajart heeft het woord.

Lionel Bajart (Open Vld): Mevrouw Segers, als ik u goed begrijp, stelt u voor dat de overheid een beheersovereenkomst probeert af te sluiten met een privaat bedrijf.

Volgens mij kunnen wij indirecte subsidies niet oormerken. Ik zou het interessant vinden om te weten hoe u daarbij komt.

De voorzitter: Mijnheer Bajart, is dat een retorische vraag? Of verwacht u een antwoord?

Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp.a): Het sociaal charter voor de audiovisuele media is er gekomen omdat de VRT zich daartoe heeft geëngageerd. Maar ook de private media zijn daarin meegegaan. Men kan dus wel degelijk aan privébedrijven, zeker in een sector die rechtstreeks onze democratie aanbelangt, en die we federaal ondersteunen met indirecte staatssteun omdat we ze belangrijk vinden, vragen om een aantal voorwaarden op te nemen. Men kan hun engagement vragen om te werken aan goede redactionele statuten, goede werkomstandigheden voor hun werknemers-journalisten, opleidingsmogelijkheden en talentmanagement binnen de sector.

Bart Caron (Groen): Deze discussie over de indirecte steun aan de pers is niet nieuw. Het gaat vooral over steun voor de verdeler van die kranten, in dit geval bpost. Ik heb dat budget aan indirecte steun voor de geschreven pers vergeleken met het eigen Vlaams mediabudget dat we onder meer investeren in opleiding, alternatieve media, kranten in de klas enzovoort. Dat is niet zichtbaar in vergelijking met dat bedrag. Meer zelfs, dat bedrag is even hoog als de dotatie die wij jaarlijks aan de VRT geven.

Mijnheer Bajart, het gaat niet over een beheersovereenkomst, maar wat u van de VRT voor hetzelfde geld vraagt, is wel fenomenaal. Het geldt dat de federale overheid als indirecte steun aan de schrijvende pers toekent zonder enige voorwaarde, is hetzelfde als wat wij aan de VRT toekennen. Wij hoeven hier geen regels aan de federale overheid op te leggen.

Er zijn allerlei bedenkingen te maken: op die manier komen de kranten vroeg bij de lezers, het is belangrijk dat kranten toegankelijk zijn voor lezers enzovoort. Dat zijn allemaal argumenten die ook kloppen. Het is dus geen zwart-witverhaal. Maar het is wel een historisch verhaal. En in tijden waarin iedereen moet besparen, is dat blijkbaar een piste die altijd maar buiten beeld blijft. Zowel de lezers als de privébedrijven die aan die lezers leveren, worden er beter van. Dat is hun niet misgund, maar dan moeten we toch even doordenken of dat wel dé topprioriteit is in deze barre financiële tijden.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): We weten natuurlijk dat dit een federale gelegenheid is, maar in het Vlaamse regeerakkoord staat wel: "We onderzoeken hoe mediasubsidies en ondersteuning van papieren kranten meer medium-neutraal en toekomstgericht kunnen worden georganiseerd, ten gunste van kwalitatieve journalistiek." Die federale gunstmaatregelen zijn er destijds gekomen om ervoor te zorgen dat er een divers, pluralistisch en democratisch mediaveld zou zijn en dat die pers tot in de verste uithoeken zou geraken. Er was dus wel een reden waarom men dat destijds heeft ingevoerd. Er is het drukken van de distributiekosten en daarnaast ook het verlaagde btw-tarief.

De minister heeft in het vorige debat gezegd dat hij zich ervoor hoedde om in te grijpen in de persvrijheid, maar ik denk niet dat we de persvrijheid beknotten als wij in ruil voor de steun aan de pers vragen dat ze voldoende divers blijft. Ik wil er trouwens aan herinneren dat onze illustere ex-collega Bart Tommelein er hier ook voor pleitte om die steun af te schaffen. Hij vond dat concurrentievervalsing en zo meer.

Wat ook nog een vorm van concurrentievervalsing is, is het feit dat het hier over de schrijvende pers gaat, de papieren dragers, die van die steunmaatregelen genieten, terwijl de online initiatieven in de plaats van 6 procent nog altijd onder de 21 procent vallen. De argumentatie daar is blijkbaar dat online als een dienst wordt beschouwd, en dat is voor Europa 21 procent. De rest is een soort levering, en dat kan aan 6 procent.

Voor ons is dit, hoe moeilijk het ook is en hoe federaal het ook is, toch een punt van zorg.

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Vanuit de zorg voor het media-ecosysteem, die ons allen dierbaar is, is heel de discussie over verschuivingen tussen de gedrukte pers en de audiovisuele pers en het online aanbod een discussie die ons zeker bezig moet houden. In die zin is het zeker nuttig om daar interministerieel verder een gesprek over te voeren.

Maar als er naar het regeerakkoord en naar de medianeutrale ondersteuning verwezen wordt, vind ik wel dat wij dat op dit ogenblik al doen. Kranten in de Klas zijn we bijvoorbeeld in evenwicht aan het brengen, van alleen maar kranten naar nieuwsmedia in de klas. Ook onze steun voor de Mediacademie is media-breed, los van de mediaplatforms. Met andere woorden: binnen onze bevoegdheden doen we die zaken wel degelijk. Daar wil ik de nadruk op leggen.

Ik spreek me nu niet uit over de steun van de Federale Regering aan bpost, en dus onrechtstreeks de distributiesteun voor de kranten, want ik heb niet de gewoonte om uitspraken te doen over bevoegdheden van andere ministers, maar ik wil er toch op wijzen dat mocht die steun er niet meer zijn, een aantal critici van die steun de eersten zouden zijn om hier te zeggen dat de Federale Regering twee spelers in de steek laat, namelijk de post in het bijzonder en de kranten als afgeleide.

Het is geen zwart-witdiscussie. Het is vrij complex. De toekomst zal in geleidelijkheid uitwijzen hoe we, niet alleen binnen ons eigen bevoegdheidsdomein, maar ook samen met de andere federale actoren, tot nieuwe evenwichten kunnen komen. Ik wens te benadrukken dat ik het sociale charter vorm en inhoud wil zien krijgen, maar dan los van de federale steun waar u naar verwijst.

Ik wil ook nog eens benadrukken dat, los van de waakzaamheid die we moeten hebben over kwaliteit en diversiteit, het debat vorige week ook heeft aangetoond dat onze mediasector globaal gezond is en dat er soms wel binnen bepaalde groepen zaken meer op elkaar beginnen te lijken, maar net zo goed dat binnen bepaalde groepen kranten juist minder op elkaar beginnen te lijken. Het is dus niet allemaal zo eenzijdig.

Tot slot, mevrouw Segers, wil ik een aanname die u doet over de uitbreidingscapaciteit van bepaalde grote mediagroepen over onze grenzen heen bestrijden. Als bepaalde groepen, of het nu in de pers is of in andere economische sectoren, over de landsgrenzen heen kijken, is dat ten eerste een goede zaak en doen zij dat ten tweede ook juist om de leefbaarheid op lange termijn te bevorderen. Wij zijn een klein land en moeten dus de wereld veroveren om leefbaar te blijven, of het nu in bier of met kranten is.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp-a): Minister, ik wil heel duidelijk stellen dat ik niet tegen de federale steun ben die aan de kranten wordt gegeven. Integendeel, in het verleden is dat net om heel goede redenen gestart, namelijk de zorg voor onze democratie en voor kwaliteitsvolle media, toegankelijk voor iedereen. Ik ben ook niet tegen de internationale expansie van onze mediabedrijven. Integendeel, ik ben er fier op dat wij zulke sterke media hebben, die zich ook internationaal profileren.

Ik wou alleen maar aangeven dat dit erop wijst dat die bedrijven niet noodlijdend zijn, terwijl er op de redacties van de verschillende kranten wel verschillende ontslaggrondes plaatsvinden en besparing na besparing gebeurt.

Mijn oproep is deze. Dit is het momentum, u hebt zich geëngageerd. Ik ben daar dankbaar voor. Het zal geen gemakkelijke opdracht zijn om ze rond de tafel te krijgen over het sociaal charter, maar neem dit mee. Dit is een belangrijke steun die we geven aan de geschreven pers. Ik denk dat je echt wel een aantal zaken kunt verwachten.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Bart Caron aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over redactionele vrijheden – 340 (2015-2016)

Voorzitter: mevrouw Miranda Van Eetvelde

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

Bart Caron (Groen): Mijn vraag over redactionele vrijheden is ingegeven door een aantal incidenten, dat weet u ook collega's, en ook door een aantal beslissingen, bijvoorbeeld in deze hoofdstad. Ik combineer in deze vraag enkele dingen.

In een democratie gaat de trias politica uit van een sterke scheiding van de machten. Maar de geschiedenis toont natuurlijk aan, dat weten we allemaal, dat de verhoudingen tussen die machten evolueert. Sommige elementen leiden daar soms zinvol toe, maar kunnen soms ook ten kwade zijn.

Naast de drie machten is er in de loop van de geschiedenis, gelukkig maar, een vierde macht ontstaan, met name de pers, als de vrije waakhond, als vertolker van dissidente meningen of als stem van klokkenluiders of wat dan ook. We hebben deze ochtend al verschillende voorbeelden besproken van het belang van die vrije stem.

Het beangstigt mij wel dat de journalistieke en redactionele vrijheden plots niet meer als evident worden beschouwd. Dat is zeker het geval als er publieke financiering aan de orde is. Als er gedeeltelijk of volledig publieke financiering is, wordt dat plotseling wel weer een voorbeeld van de strijd tussen in dit geval de eerste en de vierde macht, vaak tussen parlementsleden of politici, ook van de uitvoerende macht, en de pers. We hebben een aantal voorbeelden gehad, collega's, van ministers die vonden dat x of y niet kon. Minister Schauvliege heeft een opmerking gemaakt, staatssecretaris Francken vond ook deze week dat een kop op deredactie.be niet kon. Het ging over de Poolse verkiezingen. Er is het verhaal van 'De afspraak'. Het deint wat verder uit. Ik wil nog een leuke tweet citeren: "De programmatie en visie @canvastv is een miskleun. Als @Luc_Rademakers en co geen conclusies trekken dan politiek #dotaties @de_NVA" Voor wie de bron wil kennen, zal ik die wel eens buiten deze vergadering vertellen.

Ik kom ook graag, of eerder met pijn in het hart, nog eens terug op de Vlaams-Brusselse Media enkele maanden terug. Een van de laatste beleidsdaden van de toenmalige CEO was het ontslaan van de hoofdredacteur van Brussel Deze Week. Het is merkwaardig dat in de hele commotie rond de Brusselse nieuwsmedia, dat ene facet de laatste maanden langzaam maar zeker uit het beeld is verdwenen, met name de positie van een hoofdredacteur die voor de journalistieke inhoud voor Brussel Deze Week verantwoordelijk was. Dit ontslag was vooral in journalistieke kringen een punt waar heel veel over gesproken wordt. De Vlaamse Vereniging van Journalisten (VVJ) had het in dit kader trouwens over een "trieste illustratie van hoe louter commercieel denken het in de media overneemt van maatschappelijke relevantie en verantwoordelijkheid". Minister, een aantal vooraanstaande journalisten en publicisten ging in een open brief nog een stuk verder en riep u, uw collega-ministers en de raad van bestuur op om het ontslag ongedaan te maken. Ik citeer uit hun oproep: "We zouden graag zien, geachte heren ministers, dames en heren bestuurders, dat u het wijdverbreide vermoeden ontkracht dat hier politieke en/of commerciële motieven de doorslag hebben gegeven."

Ik moet nu, enkele maanden later, vaststellen dat er van deze oproepen eigenlijk niets gekomen is, integendeel, het wordt bewust wat stiller. Ik kan u wel zeggen dat mijn mailbox en mijn Facebook Messenger nog altijd niet helemaal stilgevalen zijn. De incidenten op de VRT, die niet alleen staan, onderlijnen nog eens die spanning die in de samenleving toeneemt.

Minister, ervaart u ook dat de redactionele vrijheden steeds vaker in vraag worden gesteld, hetzij uit commerciële, hetzij uit politieke hoek? Hoe staat u tegenover de commerciële en politieke druk op redacties? In welke mate kunnen en mogen de politiek, of de politiek benoemde bestuurders van bepaalde media, invloed uitoefenen op de berichtgeving op en programmering van deze media? Welke initiatieven zult u nemen om de redactionele vrijheden te vrijwaren? Hoe reageerde u op de open brief waarin u werd opgeroepen om het ontslag van de hoofdredacteur van Brussel Deze Week te herroepen? Had u hierover overleg met de journalisten en hun vereniging? Wat was daarvan het resultaat?

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Mijnheer Caron, de mediatisering en vooral de digitalisering van de media – u weet wat ik bedoel met mediatisering van de media – via het internet hebben geleid tot verscherpte concurrentie tussen de verschillende

mediagroepen, met als gevolg dat berichtgeving sneller moet worden gemaakt en dat dus ook meer druk, ook commercieel, op journalisten komt te liggen. Ik stel ook vast dat in een maatschappij waarbij vragen gesteld worden over alles en iedereen, de pers zelf ter verantwoording wordt geroepen. Dit is ook niet onlogisch: de pers is de waakhond in de samenleving, maar ook de waakhond wordt nu het voorwerp van maatschappelijk debat.

Dat neemt niet weg dat artikel 25 van de Grondwet, "de drukpers is vrij", een grondrecht is en blijft. Redactionele autonomie is met andere woorden een basisvoorwaarde voor het journalistieke beroep. Redacties moeten vrij en onafhankelijk kunnen bepalen welke nieuws ze brengen en hoe, uiteraard met respect voor alle wettelijke en deontologische beperkingen. De diverse redactiestatuten moeten dan ook solide genoeg worden opgebouwd om in de nodige garanties te voorzien om de journalistieke onafhankelijkheid van politieke en andere druk te vrijwaren.

U vroeg in welke mate de politiek, of de politiek benoemde bestuurders van bepaalde media, invloed kunnen en mogen uitoefenen op de berichtgeving op en programmering van deze media. De journalistieke code van de Raad voor de Journalistiek is het vertrekpunt. Ze bepaalt dat "de verantwoordelijkheid van de journalist tegenover het publiek een maximale vrijheid veronderstelt en dat deze voorrang heeft op zijn verantwoordelijkheid tegenover zijn werkgever en die tegenover de overheid. De journalist legt zich daarbij evenwel normen op, die volgen uit het respect voor andere fundamentele mensenrechten. Die normen vloeien voort uit zijn plicht om waarheidsgetrouw te berichten, onafhankelijk informatie te garen en te verstrekken, fair op te treden en respect te betonen voor het privéleven en de menselijke waardigheid." Ik sta onverkort achter die bepaling.

Wat de VRT betref, kan ik dit zeggen. Zoals u weet, is de overheid de enige aandeelhouder van de publieke omroep en wordt de raad van bestuur conform de bepalingen van het Mediadecreet samengesteld, wat betekent dat twaalf leden worden aangewezen door de Vlaamse Regering met inachtneming van de evenredige vertegenwoordiging van de politieke fracties in het Vlaams Parlement. Artikel 6 van het Mediadecreet bepaalt dan weer de opdrachten van de VRT, die verder worden uitgewerkt via een vijfjaarlijkse beheersovereenkomst.

In de huidige beheersovereenkomst wordt in de strategische doelstellingen 16 en 17 in ruime mate aandacht besteed aan de nieuwsopdracht van de publieke omroep. Daarin lezen we duidelijk onder meer dat betrouwbaarheid, onpartijdigheid en geloofwaardigheid kernwaarden zijn van VRT Nieuws, dat de VRT haar opdracht op een deontologisch verantwoorde manier dient in te vullen, dat er evenwichtige aandacht moet zijn voor buitenlandberichtgeving en internationale duiding, en dat onderzoeksjournalistiek een structurele plaats moet krijgen. Men zou hieruit kunnen afleiden dat tot op zekere hoogte de politiek of het beleid op die manier de journalistieke opdracht van de VRT beïnvloedt. Dat ligt in volledige balans met de code van de Raad voor de Journalistiek.

Ook voor de VRT ligt de redactionele autonomie, onder meer in het redactiestatuut, vast en die moet gegarandeerd worden en blijven. Die onafhankelijkheid betekent ook dat wij als politici, in het licht van onze verhouding tegenover journalisten van openbare media, die journalisten niet mogen beïnvloeden of intimideren. De redactie en de journalisten van de VRT moeten hun opdracht in alle onafhankelijkheid kunnen vervullen, maar wel binnen de contouren van de beheersovereenkomst en het Mediadecreet. De manier waarop de VRT programma's samenstelt, behoort tot de redactionele autonomie van de omroep.

De journalistieke code van de Raad voor de Journalistiek blijft ontegensprekelijk de leidraad voor journalisten en redacties. Redactionele onafhankelijkheid is een van de vier basispijlers van deze code. In deze context is artikel 9 van de code

zeker te vermelden: "De journalist en zijn redactie bewaren hun onafhankelijkheid en weren elke druk. De journalist aanvaardt slechts redactionele richtlijnen van de redactieverantwoordelijken. De journalist heeft het recht om opdrachten die niet stroken met de journalistieke ethiek te weigeren."

Ik zal de code blijven promoten als maatstaf en als toetssteen. Er is niets veranderd ten opzichte van wat ik in deze commissie begin maart van dit jaar aangaf. Ik ondersteun ten volle het principe van zelfregulering en de aanpak van de raad. Ondersteunen betekent niet ingrijpen. Dat zou strijdig zijn met het principe van zelfregulering en uiteindelijk ook met de persvrijheid.

U stelde nog een precieze vraag over het ontslag van de hoofdredacteur van Brussel Deze Week. De open brief kwam er in een moeilijke en gecontesteerde periode. Minister Smet en ikzelf hadden de Vlaams-Brusselse Media (VBM) eerder gevraagd om de noodzakelijke hervormingsoefening opnieuw te doen en hierbij uitdrukkelijk het personeel te betrekken. De raad van bestuur heeft in diezelfde periode aan het management van de VBM een duidelijk kader gegeven met de vraag dit vervolgens voor 15 oktober te concretiseren. Dat is ook gelukt. Zoals we weten, lagen de verhoudingen in die periode tussen de raad van bestuur, het management en de personeelsgroep zeer gevoelig. Ook omdat de Vlaams-Brusselse Media me zelf hebben bevestigd dat er aan het ontslag geen politieke redenen of redenen die te maken hadden met de redactionele standpunten van de hoofdredacteur van BDW ten grondslag lagen, maakte ik de keuze om niet te reageren op de open brief. Ik wilde enige rust brengen en geen olie op het vuur gieten. Het intern overleg en besprekingen over het nieuwe toekomsttraject moesten in alle sereniteit kunnen verlopen.

In de vergadering van de commissie Brussel van 24 juni heb ik mijn standpunt in dezen gegeven. Het past niet dat de politieke overheid zich mengt in de discussie rond de persoon van een hoofdredacteur. Ik heb dat niet gedaan, niet in de positieve zin wie het moest worden en ook niet in de negatieve zin wie het niet meer is. Het mes snijdt aan twee kanten. Het is zeer delicaat. Dus optreden in de ene of andere richting, was niet aan de orde.

Ik wil er verder op wijzen dat in het verleden elk medium zijn eigen redactiestatuut had binnen de Vlaams-Brusselse Media en dat wij de VBM in het najaar 2014 gevraagd hebben om één redactiestatuut uit te werken waarin de redactionele onafhankelijkheid gevrijwaard zou blijven van commerciële, politieke, particuliere en groepsbelangen. Dit is er tot op vandaag niet. Ik weet dat eraan gewerkt wordt. Dat is ook uitsluitend de verantwoordelijkheid van de redactie zelf. Ik heb alleen vrijblijvend gesuggereerd dat men het redactiestatuut van de VRT kan en mag overnemen of als basis gebruiken. De relatie overheid-media is vergelijkbaar.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

Bart Caron (Groen): Minister, ik vind het goed dat u de code van de Raad voor de Journalistiek nog eens beklemtoont als leidraad. De hoofdredactie is de baas van een journalist en niet de politiek of andere krachten.

We maken ons – ik zal het collectief zeggen – daar misschien allemaal wel eens schuldig aan. Ik wil echter ook zeggen dat journalisten zich daar ook niet meteen door mogen laten sturen of beïnvloeden.

Dit is een kwestie die nog gaande is. De incidenten die er zijn geweest, hebben we in het verleden nog meegemaakt en in de toekomst zullen die blijven komen. Dat betekent niet dat we er geen aandacht voor moeten hebben, integendeel, maar ik wil het ook niet opschroeven of in negatieve zin duiden. Minister, zoals u zegt, de evenwichtsoefening bij de VRT is eigenlijk finaal, op de incidenten en problemen na die er zijn geweest met betrekking tot dat interview en die

afspraken. Niemand is zonder fouten. We hebben toch wel een goed model van verhoudingen dat kan worden overgenomen. Ik hoop dat de elementen van beïnvloeding die we de voorbije weken hebben gekend, incidenteel zijn en niet van een tendens getuigen als het gaat over de openbare omroep.

Ten slotte, wat Brussel Deze Week en die open brief betreft, dat is heel delicaat. Minister, het is eigenlijk een beetje merkwaardig dat bij de commotie over het management het redactionele element eigenlijk geen aandacht heeft gekregen, omdat de spanningen tussen personeel, bestuur en management overheersten. Het is niet aan mij om te oordelen of er voldoende autonomie aan de redactie is gegeven in de loop van de voorbije jaren. Er is natuurlijk geen eenvormig redactiestatuut, zoals u zegt, wat ook op een en ander wijst. Ik wil niets zelf insinueren, maar ik zou toch willen vragen, buiten het kader van deze vraag, dat men toch nog eens apart aandacht zou hebben voor de mate van aansturing van de redacties van Brussel Deze Week in die periode. Je hebt immers twee lijnen: de problematiek van het management en de financiering enerzijds en de redactionele aspecten anderzijds. Het ene heeft het andere beïnvloed, en dat had eigenlijk niet mogen gebeuren. Ik wil u vragen om toch eens dat andere facet van naderbij te bekijken.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp-a): Mijnheer Caron, ik dank u voor het stellen van deze vraag, hoewel het incident vorige week vrijdag, denk ik, al een goed einde heeft gekregen, toen minister-president Bourgeois een heel duidelijke mededeling heeft gedaan. Minister, ik was daar echt blij mee, en die mededeling was ook nodig. Na het incident met u in de plenaire vergadering, na de uitspraken van minister Schauvliege, ook na de reeks tweets van Louis Ide, die stelde dat Canvas slecht is en dat de subsidies moeten worden afgeschaft, is de indruk immers gewekt dat deze Vlaamse Regering zich maar al te graag bemoeit met de redactioneel onafhankelijke pers. Het was belangrijk dat dat beeld werd rechtgezet, zeker ook ten aanzien van de VRT, die nu duidelijk in de hoek zit waar de klappen vallen. Ik vraag me echt af of men dat zo gemakkelijk zou doen als de VRT echt zo sterk was. Ik hoop echt dat het hiermee stopt, want de politiek geeft geen goed beeld als ze zich in de plaats van de pers wil stellen.

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (CD&V): Ik wil me aansluiten bij de reactie van collega Segers. In een divers medialandschap lijkt het me van zeer groot belang dat we de redactionele onafhankelijkheid, de redactionele vrijheid in ons hart dragen. Dat is belangrijk in een democratie. Het is ook heel goed dat minister-president Bourgeois afgelopen vrijdag nog eens de puntjes op de i heeft gezet, laat me daar duidelijk over zijn.

Minister, ik maak op uit uw antwoord dat u heel sterk steunt op het principe van de zelfregulering. In dezen wil ik toch nog eens een suggestie doen. Ik denk dat ik dat hier ooit al eens heb gezegd. Ik heb die suggestie op tafel gegooid in het kader van de besprekingen van het voorstel van resolutie over de VRT, maar die heeft het niet gehaald. Ik citeer even Juvenalis: "Sed quis custodiet ipsos custodes?" Wie bewaakt de bewakers? Sinds de Romeinse tijd is dat al een vraag die men zich moet stellen. Juvenalis was wel een satirisch dichter, maar dat maakt zijn vraag toch niet satirisch. Het lijkt me een belangrijke vraag.

Naar aanleiding van de bespreking van het voorstel van resolutie heb ik intern binnen de meerderheid geprobeerd om een externe klankbordgroep toe te voegen aan de deontologische organen zoals die nu bestaan bij de VRT. Daarin zouden dan professoren en mediadeskundigen eventueel een toetsing kunnen geven. Dat heeft het niet gehaald. Dat hoeft ook niet, het is ook maar een idee van één fractie hier. Ik zou het echter interessant vinden, omdat de onafhankelijkheid nu toch al een paar keer ter discussie wordt gesteld, om dat debat eens verder te

kunnen voeren in deze commissie, samen met de Raad voor de Journalistiek en de Vlaamse Vereniging van Journalisten. Voorzitter, nu richt ik me eigenlijk niet tot de minister, maar tot u. Dat zou hen toelaten om daar ook eens enkele beschouwingen over te maken. Dan zouden we zien of zij bereid zijn om ook externen te betrekken, om enigszins te objectiveren, in het licht van die vraag die men zich al sinds de Romeinse tijd stelt. Ik wil de zelfregulering niet ter discussie stellen, maar ik denk dat in heel erge gevallen het betrekken van externe deskundigen geen kwaad kan. Maar goed, ik wil dat ook voorleggen aan de sector. We kunnen het debat daarover misschien eens verder voeren in de commissie Media. Dat is mijn voorstel. Minister, ik heb niet echt vragen voor u.

De voorzitter: De vraag aan de commissievoorzitter lijkt me iets dat moet worden besproken tijdens de regeling van de werkzaamheden.

De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Voorzitter, mevrouw Brouwers verwijst naar het Romeinse rijk, maar u weet dat dat is gevallen door de Vandalen. Die hebben dat allemaal onderuitgehaald. (*Gelach*)

Mevrouw Brouwers verwijst ook naar de uitspraak van de minister-president. Ik denk dat die inderdaad bijzonder belangrijk was. Mijnheer Caron, u hebt een paar keer onze partij genoemd.

Ik denk dat de verklaring van de minister-president vorige week een belangrijk signaal is. Men kan en mag kritiek hebben, maar dat mag geen enkele druk zijn op de redacties als zodanig. Een redactie moet in alle vrijheid en onpartijdigheid kunnen werken. Dat is ook onze visie. Dat is hier ook al herhaaldelijk geformuleerd. Wij moeten als politici niet ingrijpen op programma's of de inhoud van programma's. Iets anders is dat wij als politici wel vragen mogen stellen als we het gevoel hebben dat er iets schort aan het systeem, aan de machine. Dat is ook wat de voorbije weken is gebeurd.

Mijnheer Caron, u verwijst naar reacties op de sociale media. Ook ik merk, mijnheer Caron, dat collega's die niets met mediadossiers te maken hebben, zich geroepen voelen om toch tweets te versturen over media. Ik zie dat in alle partijen, ook in de mijne. Als ik hier rond mij kijk, denk ik dat we ons allemaal al geërgerd hebben. Dat is natuurlijk niet plezierig. Over mediadossiers heeft blijkbaar iedereen een mening. Het officiële partijstandpunt van de N-VA, mijnheer Caron, dat hoort u hier en niet her en der op Twitter.

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: We leven natuurlijk in een democratie die bestaat uit de verschillende 'aandrijvers', de vier machten. Die bestaan nog steeds. Dat is een systeem van 'checks and balances'. Zo werkt het het best. Soms schiet er een gewichtje eens wat te veel door, met de wet van de communicerende vaten gaat een andere gewicht meer naar boven, finaal geraken we altijd weer in een goed of toch werkbaar evenwicht. Dat moeten we bewaken. In die zin heeft iedereen in die vier machten een aantal mogelijkheden maar moet men ook beseffen dat de mogelijkheden niet absoluut zijn en dat men in samenspel met anderen speelt. Ik druk het zeer algemeen uit, ik zeg daarmee niets nieuws, dat is globale achtergrond.

Verder wil ik zeker meegeven dat ik het volledig eens ben met de woorden van de minister-president van vorige vrijdag. De mijne zijn de zijne, de zijne zijn de mijne. Dit is gebeurd na een goede besluitvorming daarover binnen de Vlaamse Regering, die daar ook achter staat.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

**VRAAG OM UITLEG van Bart Caron aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over lastenverlaging werkgeversbijdrage van de jeugd- en culturele sector voor de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid (RSZ)
– 317 (2015-2016)**

Voorzitter: mevrouw Miranda Van Eetvelde

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

Bart Caron (Groen): Dit is geen vraag voor de minister van Media maar voor de minister van Cultuur. De Federale Regering rolt momenteel de maatregelen uit in het kader van de zogenaamde taxshift. Daarin zit een vermindering van de werkgeversbijdragen gespreid over de komende jaren van 33 naar 25 procent. Mijn research wijst uit dat voor de kunstensector de algemene regel nog zal gelden, maar dat is niet het geval voor de jeugd- en culturele sector. Die sector zit in het paritair comité (PC) 329. Dat PC handelt voor de rest hoofdzakelijk over de welzijnssector. Beide zijn opgenomen in de Sociale Maribel.

Er zijn er in de voorbije jaren al enkele lastenverlagingen geweest voor werkgevers. Ze zijn niet rechtstreeks toegekend aan organisaties maar gestort in een fonds, dat heet de Sociale Maribel. Het wordt soms de sociale en culturele Maribel of de sociale en fiscale Maribel genoemd. Die bedraagt 391 euro per werknemer per kwartaal te verhogen met een fiscale Maribel. Dat bedrag zou volgend jaar stijgen naar 419 euro per kwartaal. Een werknemer in de sociaal-culturele sector heeft een korting van in principe 1679 euro per jaar.

In het kader van het PC en de cao is er een akkoord dat die centen in werkgelegenheid moeten worden omgezet. Het geld gaat in de Sociale Maribel en de organisaties dienen een aanvraag in om een premie te krijgen om iemand te kunnen aanwerven en die premie komt rechtstreeks uit de Maribelpot. Het was geen systeem van rechtstreeks vermindering maar het was een fonds. De sociale partners kozen ervoor om nieuwe jobs te realiseren in ruil voor lastenverlaging.

Daar komt nu nog een nieuwe federale lastenverlaging bovenop. Het zou tot 500 en 1000 euro per jaar kunnen stijgen, zeker volgend jaar. Het is nog onduidelijk hoe het in de praktijk gaat lopen. De centrale vraag is, minister, zal de structurele lastenverlaging vrije ruimte creëren voor organisaties, dan wel in de Sociale Maribel worden gestort?

Die vraag is niet zonder belang voor de organisaties, als ik het zelf mag zeggen. Het is een beetje cynisch. Ze hebben in de voorbije jaren allemaal moeten inleveren, tussen 12 en 40 procent. Nu krijgen ze een lastenverlaging en zullen daar weer niet direct over mogen beslissen, maar via de omweg van de Sociale Maribel want er moeten jobs voor gecreëerd worden. Het is een beetje cynisch om centen voor jobcreatie te investeren in een sector waar veel jobs verdwenen zijn. Ik wil het cynisme niet ten top drijven, maar ik wil het toch even aangeven.

Het kan voor de betrokken organisatie een meevaller zijn. Als men op termijn 8 procent lastenverlaging krijgt, zal het zelfs een deel van de besparingen die op Vlaams niveau gerealiseerd zijn, kunnen compenseren.

Krijgen ze die vrije ruimte of niet? Die vrije ruimte zou overal welkom zijn. Minister, ik weet het, u hebt een beperkte macht, het is vooral een federale materie. Maar het zou gewaardeerd worden mocht u, als een go-between, een vuurtoren of een waakhond, de materie van dichtbij willen opvolgen en u in het gesprek mengen.

Ik verwijs, minister, naar de HIVA-monitor (Onderzoeksinstituut voor Arbeid en Samenleving), een document van vorig jaar met data tot 2013, over het

arbeidsvolume in het Paritair Subcomité 329.01. Er staan tabellen in. Dat heeft ook betrekking op heel wat welzijnsinstellingen. Dan is er één sector, de sociaal-culturele, die naar beneden gaat, en alle andere sectoren gaan qua werkgelegenheid naar boven. In de sociaal-culturele sector bedraagt de subsidie maximaal 40 procent van de omzet. Als de jobs daar dalen, betekent het dat ook de privé-funding van deze sector onder druk staat.

Minister, zal er een structurele lastenverlaging zijn voor de hele jeugd- en culturele sector? Of enkel voor de kunsten- en de erfgoedsectoren? Met 'structureel' bedoel ik dat het rechtstreeks ten goede komt aan de organisaties. Steunt u die plannen? Kent u de plannen voor de sociaal-culturele sector zelf? Bent u betrokken bij de voorbereiding én wordt u betrokken bij de uitwerking van de afspraken? Het is dan wel een federale beslissing, maar met belangrijke gevolgen voor gemeenschapsmateries.

Welk standpunt neemt u in over de wijze waarop de lastenverlaging wordt gerealiseerd? Kiest u voor een structurele lastenverlaging versus het werken met de Sociale Maribel? Collega's, twee weken geleden heeft minister Kris Peeters gezegd dat er voor de sociale sector zou worden gewerkt met de Sociale Maribel. Bent u bereid, minister, om u als derde partij namens het Vlaamse cultureel werk in het debat te mengen?

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: De organisaties die binnen de beleidsvelden Cultuur en Jeugd worden gesubsidieerd, behoren tot verschillende paritaire comités. De twee belangrijkste zijn het paritair comité 304 van het gemakkelijksbedrijf en paritair comité 329.01 van de socioculturele sector. Voor de volledigheid, er bevinden zich onder de gesubsidieerde cultuur- en jeugdorganisaties ook organisaties die tot geen enkel van deze twee paritaire comités behoren, maar nog tot een ander, zoals bijvoorbeeld het paritair comité 200, het aanvullend comité voor bedienden.

Binnen de Federale Regering zijn er afspraken gemaakt over de zogenaamde taxshift die zowel betrekking hebben op de profit- als de non-profitsector. Ook weet ik dat de Federale Regering intussen een budgettair raamkader heeft vastgelegd tot 2020. De concretisering en vertaling van de afspraken moet nog gebeuren. Ik kan en wil voorlopig hierover niets meer zeggen tot er volledige zekerheid is met betrekking tot de inhoud van de ontwerpen van koninklijke besluiten. We mogen ervan uitgaan, met andere woorden, dat er voor sommigen, voor velen of voor allen wel goed nieuws zal zijn, maar ik wil eerst weten waarover het gaat. Dat neemt niet weg dat uw vraag zeer pertinent is.

Ik ga geen uitspraken doen over een eventuele lastenverlaging, de vrije ruimte of de keuze van het systeem Sociale Maribel. Dat is nog te vroeg. Ik volg samen met mijn kabinet en administratie uiteraard de federale beslissingen op, en in het bijzonder voor de sectoren die tot mijn bevoegdheden behoren. Ik zal zeker constructief meedenken en handelen om deze grote parafiscale maatregel ook te doen slagen in de culturele en jeugdsector.

Wat betreft de vraag naar de aanwending van de eventuele vrijgekomen ruimte, is er binnen de Vlaamse Regering afgesproken om het RSZ-voordeel aan te wenden voor capaciteitsverhoging of voor investeringen. Natuurlijk is dit geen sector waarin het gaat over capaciteitsverhoging, dat is meer uit Welzijns-oogpunt, maar ik begrijp dat er een zekere vrijheid is. Eerst moeten we kijken over welke financiële bedragen het gaat voor welk paritair comité en dus ook voor welke organisaties. En dan zal ik in een later stadium, liefst niet al te ver van hier, precieze antwoorden op uw vraag kunnen geven. Het is inderdaad van groot belang.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

Bart Caron (Groen): Minister, ik begrijp dat u geen uitspraken wilt doen. Ik ga er wel een doen: het is absoluut nodig om te kiezen voor de structurele maatregel, zodat organisaties de lastenverlaging direct kunnen inzetten in hun werking. De Vlaamse overheid moet niet betuttelen, en zeggen dat het per se moet worden besteed aan jobs. Ik zou dat graag hebben, laat het duidelijk zijn, maar gaan voor jobs in de sector waar al veel jobs verdwenen zijn, is echt cynisch. Geef de vrije ruimte aan organisaties. Ze snaken ernaar, ze zullen die goed kunnen gebruiken.

Ik kan u zelf de stand van zaken geven van de website van Sociare, de socio-culturele werkgeversfederatie, die onder meer het paritair comité 329 volgen namens de werkgevers. Er staat dat de optie nu zou zijn dat de helft van de middelen toch via de Sociale Maribel zou lopen en de helft rechtstreeks in directe korting zou worden toegekend. Dat vind ik niet tof, want het komt enkel de grote organisaties ten goede, die voldoende trekkingsrechten krijgen om aanwervingen te doen. Daardoor bestendigen we een aantal onrechtvaardigheden in het culturele veld.

Het klinkt nogal liberaal wat ik zeg, ik weet het. Maar betuttel niet, laat de organisaties vrij, behandel ze als grote jongens en ken ze de lastenverlaging toe, zoals ook de bedoeling zou zijn voor de kunstensector, want die zit wel in de algemene regeling. Het is een oproep aan u.

Er is een verschil met de gehandicaptensector, bijvoorbeeld, waar de regeling identiek is. Maar daar zijn geen besparingen van die orde gebeurd. Dan vind ik het logisch dat men kiest voor jobcreatie ten bate van personen met een handicap, hoewel dan nog, maar goed, dan kan ik het begrijpen. Maar hier kan ik het niet begrijpen. Deze lastenverlaging zal ook een deel besparing wegnemen. In die sector zijn de inkomsten uit privémiddelen toch groter dan uit overheidsmiddelen. Dan zal het onvermijdelijk en gelukkig in nieuwe jobs resulteren.

Laat ons de indirecte weg van jobcreatie ondersteunen en niet die directe, relatief betuttelende weg. Ik geef mijn mening, dank u wel.

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Uw liberaal voorstel dat een volledige doorwerking van de vermindering van de werkgeversbijdragen binnen de RSZ zou gebeuren binnen de sector, is één piste. Een andere piste is inderdaad het creëren van het andere uiterste van de vrije beleidsruimte. Nog een andere piste is de gemengde piste.

Ik spreek mij daarover nu niet uit. We weten allemaal wat er mogelijk is. Ik wil eerst weten over welke budgettaire massa het precies gaat, binnen welke paritaire comités en dus ook voor welke organisaties. Ik ben er niet voor verantwoordelijk binnen welke paritaire comités, ook vanuit liberaal oogpunt, een bepaalde organisatie zich op een bepaald moment heeft aangesloten. Niet dat dat een volledig vrije beslissing is, maar toch, men heeft daarin een bepaalde ruimte.

Ik wil eerst een zicht krijgen op die zaken. Dat gebeurt nu. Nadien zullen we dat debat voeren.

Ik wil niet aan sluipende besluitvorming doen. Ik denk dat er hoe dan ook voordelen zullen zijn. Nogmaals: misschien niet voor iedereen of voor iedereen evenveel. Dat hangt af van de sociaalrechtelijke constellatie binnen welk paritair comité men zit. Of men de maatregelen effectief rechtstreeks laat doorwerken dan wel of men daarmee vrije beleidsruimte creëert: het effect op tewerkstelling kan vergelijkbaar zijn, macro-economisch. *(Opmerkingen van Bart Caron)*

Ja, macro-economisch. Dat is het debat. Ik wil eerst zicht op de grootteordes, de stromen enzovoort. Ik ga het debat met de commissie graag aan op het moment dat het stof wat 'gevallen' is.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.